

Leerplan

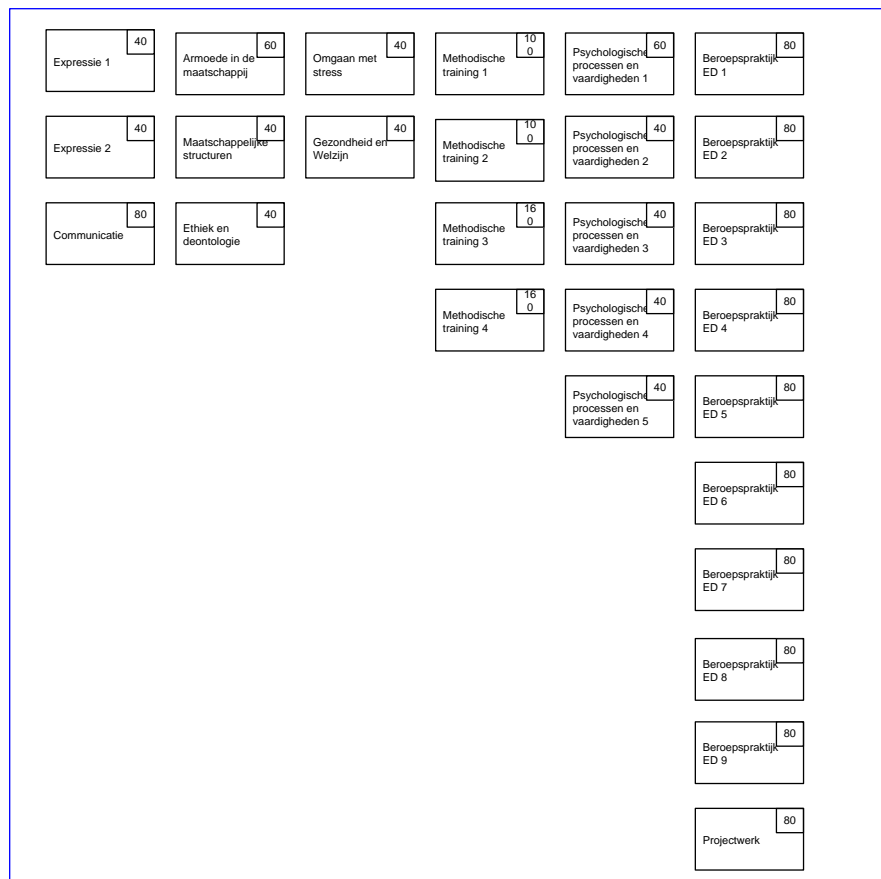
OPLEIDING

Ervaringsdeskundige in de armoede en sociale uitsluiting

TSO3
Modulair

Studiegebied
Bijzondere Educatieve Noden

Structuurschema

ERVARINGSDESKUNDIGE IN DE ARMOEDE EN SOCIALE UITSLUITING
1920 LI

Naam	Code	Lestijden	Vak
Expressie 1	M BN 026	40	Agogische methodieken
Expressie 2	M BN 027	40	Agogische methodieken
Communicatie	M BN 028	80	Agogische methodieken
Armoede in de maatschappij	M BN 029	60	Maatschappelijke vorming
Maatschappelijke structuren	M BN 030	40	Maatschappelijke vorming
Ethiek en deontologie	M BN 031	40	Maatschappelijke vorming
Omgaan met stress	M BN 032	40	Agogische methodieken
Gezondheid en welzijn	M BN 033	40	Verzorging
Methodische training 1	M BN 034	100	Situatiegerichte training
Methodische training 2	M BN 035	100	Situatiegerichte training
Methodische training 3	M BN 036	160	Situatiegerichte training
Methodische training 4	M BN 037	160	Situatiegerichte training
Psychologische processen en vaardigheden 1	M BN 038	60	Toegepaste psychologie
Psychologische processen en Vaardigheden 2	M BN 039	40	Toegepaste psychologie
Psychologische processen en vaardigheden 3	M BN 040	40	Toegepaste psychologie
Psychologische processen en vaardigheden 4	M BN 041	40	Toegepaste psychologie
Psychologische processen en vaardigheden 5	M BN 042	40	Toegepaste psychologie
Beroepspraktijk Ervaringsdeskundige 1	M BN 043	80	Praktijk Situatiegerichte training
Beroepspraktijk Ervaringsdeskundige 2	M BN 044	80	Praktijk Situatiegerichte training
Beroepspraktijk Ervaringsdeskundige 3	M BN 045	80	Praktijk Situatiegerichte training
Beroepspraktijk Ervaringsdeskundige 4	M BN 046	80	Praktijk Situatiegerichte training
Beroepspraktijk Ervaringsdeskundige 5	M BN 047	80	Praktijk Situatiegerichte training
Beroepspraktijk Ervaringsdeskundige 6	M BN 048	80	Praktijk Situatiegerichte training
Beroepspraktijk Ervaringsdeskundige 7	M BN 049	80	Praktijk Situatiegerichte training
Beroepspraktijk Ervaringsdeskundige 8	M BN 050	80	Praktijk Situatiegerichte training
Beroepspraktijk Ervaringsdeskundige 9	M BN 051	80	Praktijk Situatiegerichte training
Projectwerk	M BN 052	80	Praktijk Situatiegerichte training

Meewerkende centra voor volwassenenonderwijs

- CVO Brussel, Materiaalstraat 67, 1070 Brussel
- Technicum Noord-Antwerpen (TNA), Londenstraat 43, 2000 Antwerpen 1
- VSPW Gent, Edgard Tinelstraat 92, 9040 Gent (Sint-Amandsberg)
- VSPW Hasselt, Blijde-Inkomststraat 36, 3500 Hasselt
- VSPW Kortrijk, Sint-Amandsplein 15, 8500 Kortrijk

Externe samenwerkingspartner

Vzw De Link, Boomgaardstraat 93, 2018 Antwerpen

Inhoudstafel

1	Inleiding	9
2	Beginsituatie	12
3	Algemene doelstellingen van de opleiding	13
4	Methodologische wenken en didactische hulpmiddelen	15
5	Evaluatie van de cursisten	17
6	Module Expressie 1: M BN 026, 40Lt	18
6.1	Algemene doelstelling van de module	18
6.2	Beginsituatie	18
6.3	Leerplandoelstellingen en leerinhouden	18
6.4	Sleutelvaardigheden	19
7	Module Expressie 2: M BN 027, 40Lt	20
7.1	Algemene doelstelling van de module	20
7.2	Beginsituatie	20
7.3	Leerplandoelstellingen en leerinhouden	20
7.4	Sleutelvaardigheden	21
8	Module communicatie: M BN 028, 80Lt	22
8.1	Algemene doelstelling van de module	22
8.2	Beginsituatie	22
8.3	Leerplandoelstellingen en leerinhouden	22
8.4	Sleutelvaardigheden	23
9	Module Armoede in de maatschappij: M BN 029, 60Lt	25
9.1	Algemene doelstelling van de module	25
9.2	Beginsituatie	25
9.3	Leerplandoelstellingen en leerinhouden	25
9.4	Sleutelvaardigheden	26
10	Module Maatschappelijke structuren: M BN 030, 40Lt	27
10.1	Algemene doelstelling van de module	27
10.2	Beginsituatie	27
10.3	Leerplandoelstellingen en leerinhouden	27
10.4	Sleutelvaardigheden	28
11	Module Ethiek en deontologie: M BN 031, 40Lt	29
11.1	Algemene doelstelling van de module	29
11.2	Beginsituatie	29
11.3	Leerplandoelstellingen en leerinhouden	29
11.4	Sleutelvaardigheden	30
12	Module Omgaan met stress: M BN 032, 40Lt	31
12.1	Algemene doelstelling van de module	31
12.2	Beginsituatie	31
12.3	Leerplandoelstellingen en leerinhouden	31
12.4	Sleutelvaardigheden	32
13	Module Gezondheid en welzijn: M BN 033, 40Lt	33
13.1	Algemene doelstelling van de module	33

13.2	Beginsituatie	33
13.3	Leerplandoelstellingen en leerinhouden	33
13.4	Sleutelvaardigheden	34
14	Module Methodische training 1: M BN 034, 100Lt	35
14.1	Algemene doelstelling van de module	35
14.2	Beginsituatie	35
14.3	Leerplandoelstellingen en leerinhouden	35
14.4	Sleutelvaardigheden	36
15	Module Methodische training 2: M BN 035, 100Lt	37
15.1	Algemene doelstelling van de module	37
15.2	Beginsituatie	37
15.3	Leerplandoelstellingen en leerinhouden	37
15.4	Sleutelvaardigheden	38
16	Module Methodische training 3: M BN 036, 160Lt	39
16.1	Algemene doelstelling van de module	39
16.2	Beginsituatie	39
16.3	Leerplandoelstellingen en leerinhouden	39
16.4	Sleutelvaardigheden	42
17	Module Methodische training 4: M BN 037, 160Lt	44
17.1	Algemene doelstelling van de module	44
17.2	Beginsituatie	44
17.3	Leerplandoelstellingen en leerinhouden	44
17.4	Sleutelvaardigheden	46
18	Module Psychologische processen en vaardigheden 1: M BN 038, 60Lt	48
18.1	Algemene doelstelling van de module	48
18.2	Beginsituatie	48
18.3	Leerplandoelstellingen en leerinhouden	48
18.4	Sleutelvaardigheden	49
19	Module Psychologische processen en vaardigheden 2: M BN 039, 40Lt	50
19.1	Algemene doelstelling van de module	50
19.2	Beginsituatie	50
19.3	Leerplandoelstellingen en leerinhouden	50
19.4	Sleutelvaardigheden	51
20	Module Psychologische processen en vaardigheden 3: M BN 040, 40Lt	52
20.1	Algemene doelstelling van de module	52
20.2	Beginsituatie	52
20.3	Leerplandoelstellingen en leerinhouden	52
20.4	Sleutelvaardigheden	53
21	Module Psychologische processen en vaardigheden 4: M BN 041, 40Lt	54
21.1	Algemene doelstelling van de module	54
21.2	Beginsituatie	54
21.3	Leerplandoelstellingen en leerinhouden	54
21.4	Sleutelvaardigheden	56
22	Module Psychologische processen en vaardigheden 5: M BN 042, 40Lt	57

22.1	Algemene doelstelling van de module _____	57
22.2	Beginsituatie _____	57
22.3	Leerplandoelstellingen en leerinhouden _____	57
22.4	Sleutelvaardigheden _____	58
23	Module Beroepspraktijk ervaringsdeskundige 1: M BN 043, 80Lt _____	59
23.1	Algemene doelstelling van de module _____	59
23.2	Beginsituatie _____	59
23.3	Leerplandoelstellingen en leerinhouden _____	59
23.4	Sleutelvaardigheden _____	60
24	Module Beroepspraktijk ervaringsdeskundige 2: M BN 044, 80Lt _____	61
24.1	Algemene doelstelling van de module _____	61
24.2	Beginsituatie _____	61
24.3	Leerplandoelstellingen en leerinhouden _____	61
24.4	Sleutelvaardigheden _____	63
25	Module Beroepspraktijk ervaringsdeskundige 3: M BN 045, 80Lt _____	64
25.1	Algemene doelstelling van de module _____	64
25.2	Beginsituatie _____	64
25.3	Leerplandoelstellingen en leerinhouden _____	64
25.4	Sleutelvaardigheden _____	66
26	Module Beroepspraktijk ervaringsdeskundige 4: M BN 046, 80Lt _____	67
26.1	Algemene doelstelling van de module _____	67
26.2	Beginsituatie _____	67
26.3	Leerplandoelstellingen en leerinhouden _____	67
26.4	Sleutelvaardigheden _____	69
27	Module Beroepspraktijk ervaringsdeskundige 5: M BN 047, 80Lt _____	70
27.1	Algemene doelstelling van de module _____	70
27.2	Beginsituatie _____	70
27.3	Leerplandoelstellingen en leerinhouden _____	70
27.4	Sleutelvaardigheden _____	72
28	Module Beroepspraktijk ervaringsdeskundige 6: M BN 048, 80Lt _____	73
28.1	Algemene doelstelling van de module _____	73
28.2	Beginsituatie _____	73
28.3	Leerplandoelstellingen en leerinhouden _____	73
28.4	Sleutelvaardigheden _____	75
29	Module Beroepspraktijk ervaringsdeskundige 7: M BN 049, 80Lt _____	76
29.1	Algemene doelstelling van de module _____	76
29.2	Beginsituatie _____	76
29.3	Leerplandoelstellingen en leerinhouden _____	76
29.4	Sleutelvaardigheden _____	78
30	Module Beroepspraktijk Ervaringsdeskundige 8: M BN 050, 80Lt _____	79
30.1	Algemene doelstelling van de module _____	79
30.2	Beginsituatie _____	79
30.3	Leerplandoelstellingen en leerinhouden _____	79
30.4	Sleutelvaardigheden _____	80

31	Module Beroepspraktijk Ervaringsdeskundige 9: M BN 051, 80Lt	82
31.1	Algemene doelstelling van de module	82
31.2	Beginsituatie	82
31.3	Leerplandoelstellingen en leerinhouden	82
31.4	Sleutelvaardigheden	83
32	Module Projectwerk: M BN 052, Projectwerk 80Lt	85
32.1	Algemene doelstelling van de module	85
32.2	Beginsituatie	85
32.3	Leerplandoelstellingen en leerinhouden	85
32.4	Sleutelvaardigheden	86
33	Bibliografie	87

1 Inleiding

Visie op de opleiding

“Ervaringsdeskundige in de armoede en sociale uitsluiting” is een erkend beroep. Het **beroepscompetentieprofiel** werd ontwikkeld en bekrachtigd door de SERV. Het werd in december 2006 gepubliceerd.

Het inrichten van de beroepsopleiding “Ervaringsdeskundige in de armoede en sociale uitsluiting” is een rechtstreeks gevolg van de noden op het terrein van de armoedebestrijding. In de praktijk van de Cirkel, een Vereniging waar armen het woord nemen, werd in de jaren 90 vastgesteld dat de klassieke hulpverlening aan mensen in armoede weinig succesvol was. Armen voelden zich door hulpverleners zelden begrepen, laat staan geholpen. Ze voelden zich wel gesteund door mensen uit hun eigen omgeving. Een uitgebreid actieonderzoek naar de oorzaken hiervan leverde een belangrijk nieuw concept in functie van het begrijpen van de schijnbaar onoverbrugbare kloof tussen hulpverleners en armen: de “missing link”.

Het concept verwijst naar het wederzijds gebrek aan kennis en aanvoelen van de verschillende leef- en belevingswereld. Van daar uit groeide het idee om mensen met een geschiedenis van armoede te vormen tot ervaringsdeskundigen en hen mede in te schakelen in de armoedebestrijding. Zij kunnen in dialoog en samenwerking met de verschillende partijen (hulpverleners, leerkrachten, beleid, armen, organisaties...) een efficiënte aanpak van armoede bevorderen.

Men kan alleen deelnemen aan de opleiding als men van jongs af aan ervaring heeft met armoede en uitsluiting op vele levensdomeinen. Men moet bereid zijn deze ervaring te verwerken en te benutten binnen de armoedebestrijding. Deze verwerkte levenservaring wordt het belangrijkste werkinstrument als opgeleide ervaringsdeskundige. Of men in aanmerking komt voor de opleiding wordt nagegaan in een selectiegesprek. De keuze om een opleiding voor deze doelgroep en toeleidend naar dit beroepscompetentieprofiel in te richten werd vastgelegd in het Vlaams decreet Armoedebestrijding.

Realisatie van het opleidingsprofiel

Vanaf 2004 werd jaar per jaar een lineair opleidingsprofiel “Ervaringsdeskundige in armoede en sociale uitsluiting” goedgekeurd.

In het voorjaar 2007 zette een ontwikkelingscommissie onder begeleiding van de Dienst Curriculum de eerste stap in de realisatie van een nieuw modulair opleidingsprofiel, op basis van het beroepscompetentieprofiel. In de ontwikkelingscommissie zetelden afgevaardigden van de basiseducatie en de onderwijsverstrekkers (CVO's), medewerkers van Vzw De Link en twee begeleiders van de Dienst Curriculum. In het “beroepscompetentieprofiel ervaringsdeskundige in de armoede en sociale uitsluiting” worden de noodzakelijke competenties voor de beroepsuitoefening omschreven. Deze vormen uiteraard het richtpunt voor de opleiding.

In het nieuwe concept werd de voormalige lineaire opleiding van vier jaar opgesplitst in een opleidingsprofiel voor een voortraject, dat ingericht wordt binnen de basiseducatie, en een opleidingsprofiel voor de feitelijke beroepsopleiding die onder het volwassenenonderwijs ressorteert, in het domein “Bijzondere Educatieve Noden”. De ontwikkelingscommissie formuleerde de basiscompetenties voor de beroepsopleiding, de totale duur en het niveau van de opleiding.

Inhoudelijk werden de inhouden van de toenmalige lineaire opleiding grotendeels behouden maar toch kritisch herwerkt. In het nieuwe modulaire opleidingsprofiel worden enkele inhouden uitgebreid, vnl. op vlak van kennis van maatschappelijke organisaties en structuren en op vlak van “welzijn op het werk”. De leerdoelen en inhouden van de andere modules werden verfijnd op basis van de vroegere lineaire praktijk.

De herwerking van de lineaire opleiding tot een modulair opleidingsprofiel kreeg zijn definitief beslag in het voorjaar 2008.

Op 23 januari ging er een eerste bespreking van het ontwerp van advies van de VLOR in een werkgroep van de VLOR door.

Op 26 februari 2008 bracht de Raad Levenslang en Levensbreed Leren zijn unaniem en globaal positief advies uit. Nadien werden beide opleidingsprofielen goedgekeurd door het Ministerie van Onderwijs.

Diplomagericht

In het opleidingsprofiel van de beroepsopleiding werd gestipuleerd dat de combinatie van het certificaat van de modulaire opleiding met het certificaat van de modulaire opleiding Algemene Vorming op TSO3 niveau leidt tot het diploma secundair onderwijs. Dit werd unaniem positief geadviseerd door de VLOR, en door de Vlaamse Regering bekrachtigd op 17 oktober 2008 (gepubliceerd in BS 4 december 2008).

Kenmerken van de totale opleiding

Voor men start met de beroepsopleiding "Ervaringsdeskundige in armoede en sociale uitsluiting" is het sterk aangewezen eerst **het voortraject** in basiseducatie te volgen. De meeste geïnteresseerden in de opleiding hebben door hun armoede-ervaring een lage scholingsgraad.

In het voortraject wordt diepgaand gewerkt met kansarmoede-ervaringen van de cursisten zodat deze ervaringen onder meer bruikbaar worden voor verdere reflectie en koppeling met theoretische kaders van de beroepsopleiding. Ook het werken aan veiligheid in de groep is een belangrijk item in het voortraject omdat dit een noodzakelijke voorwaarde is om zich kwetsbaar te kunnen opstellen. De persoonlijke en maatschappelijke vorming van dit voortraject legt de basis tot participeren en verder leren.

Een oorzaak, maar tegelijkertijd ook een gevolg van armoede en sociale uitsluiting, is het gebrek aan slaagkansen in het initieel onderwijs. De grote meerderheid van de doelgroep gaat laaggeschoold door het leven. Daardoor worden hun slaagkansen in onder meer de beroepsopleiding 'Ervaringsdeskundige in armoede en sociale uitsluiting' ook gehypothekeerd. In het voortraject wordt aan noodzakelijke startcompetenties gewerkt om slaagkansen te hebben in aansluitende opleidingen, zoals de beroepsopleiding 'Ervaringsdeskundige in de armoede en sociale uitsluiting'.

De module 'Onderzoek naar kansarmoede-ervaringen' maakt deel uit van de opleiding 'Voortraject Ervaringsdeskundige in de armoede en sociale uitsluiting.'

Deze module bevat twee clusters van te behalen basiscompetenties. In cluster 1 ligt de nadruk op het verkennen van de eigen armoede-ervaringen en de armoede-ervaringen van de anderen in de groep.

De cursist kan op het einde van deze module belangrijke gebeurtenissen of ervaringen uit het eigen leven ordenen en de relatie zien met allerlei gevoelens. Hij kan illustreren hoe er zich uitsluiting voordeed in zijn eigen leven en hoe kansarmoede in de samenleving bestendig wordt. Hij kent het begrip 'missing link'. Hij leert zijn eigen kwaliteiten en inzet benoemen.

In cluster 2 wordt een basis gelegd voor het verder ontwikkelen van communicatieve vaardigheden in onder meer de beroepsopleiding 'Ervaringsdeskundige in de armoede en sociale uitsluiting'. De cursist kan op het einde van deze module een aantal belangrijke communicatieve begrippen benoemen of illustreren: verbale en non-verbale communicatie, objectief en subjectief waarnemen, effecten van communicatievormen,... Daarnaast kan hij een aantal communicatievormen hanteren: zijn mening en gevoelens uiten, eigen interpretaties toetsen, bij conflicten overleggen, zich in een gesprekssituatie in de ik-vorm uitdrukken. De gehanteerde methodiek waarbij het uitwisselen van levenservaringen centraal staat, laat toe deze communicatiebegrippen te leren kennen en communicatievormen in te oefenen.

De module 'Eindniveau 1' (BE 051) maakt deel uit van de opleiding Nederlands in de basiseducatie.

De module beoogt een brede maatschappelijke redzaamheid. De inhouden en oefeningen houden nauw verband met het onderzoek naar kansarmoede-ervaringen.

De module is ondersteunend en complementair bij dit onderzoek. Ze legt een basis van noodzakelijke spreek-, luister- en schrijfvaardigheden en leervaardigheden.

De module "Onderzoek naar kansarmoede-ervaringen" wordt begeleid door een opgeleide deskundige en een opgeleide ervaringsdeskundige in armoede en sociale uitsluiting. Ze vormen samen een "tandem" van "procesbegeleiders". De ervaringsdeskundige vormt ook in de taalmodule een tandem met de educatieve medewerker die deze module geeft.

Op dit tandemwerk wordt onder punt 4 "Methodologische wenken" gedetailleerder ingegaan.

De vorming van de ervaringsdeskundigen situeert zich in de **beroepsopleiding** globaal op de volgende terreinen:

- Het bruikbaar maken van de eigen armoede-ervaringen door onderzoek van en reflectie op de eigen levensgeschiedenis
- Het verruimen van het eigen armoedeperspectief door dialoog met andere armen
- Het leren kennen van de leef-en belevingswereld van niet-armen door dialoog met niet-armen
- Het oefenen van communicatieve en relationele vaardigheden
- Het verwerven van kennis en inzichten in functie van het maken van gefundeerde analyses en het ontwikkelen van gepaste strategieën
- Het ontwikkelen van gepaste attitudes

Dit wordt vertaald in een opleidingsprofiel met 1920 lestijden verdeeld over 27 modules.

Binnen de opleiding wordt gestreefd naar een evenwicht tussen ervaringsgericht leren, theoretische kennis en praktijkervaring. Een ervaringsgerichte aanpak doorheen de diverse modules is noodzakelijk om ervaringsdeskundigen te vormen die over de nodige competenties beschikken om in het werkveld te functioneren.

Een netoverschrijdend samenwerkingsproject

Voor het uitvoeren van het totale opleidingstraject werd een samenwerkingsverband opgericht tussen 5 centra basiseducatie, 5 CVO's en Vzw De Link. Het is namelijk de bedoeling dat in elke Vlaamse provincie kansarmen de kans krijgen deze opleiding te volgen. Daartoe ging Vzw De Link al veel vroeger, tijdens de lineaire opleiding, in elke provincie op zoek naar een geïnteresseerd CVO. Dit resulteerde in een netoverschrijdende samenwerking van CVO's die zich voor de opleiding wouden engageren. De samenwerkingspartners verbinden zich ertoe hetzelfde leerplan te gebruiken, en in grote lijnen hetzelfde modeltraject aan te bieden.

Zowel de opleidingsprofielen voor het voortraject en de beroepsopleiding, als de leerplannen voor beide opleidingen, werden gemaakt in werkgroepen met afgevaardigden van alle samenwerkingspartners. Ook de vakdocenten en ervaringsdeskundigen die mee werkten aan de lineaire opleiding brachten hun expertise in in de werk- en stuurgroepen waarin de opleidingsprofielen en leerplannen werden uitgewerkt.

Dit samenwerkingsproject is ook uniek omdat de opleiding door een tandemwerking begeleid wordt van lesgevers en ervaringsdeskundigen. De lesgevers zijn personeelsleden van het CVO; de ervaringsdeskundigen zijn personeelsleden van Vzw De Link. Op dit tandemwerk wordt ingegaan onder de beschrijving van de methodologie in punt 4.

2 Beginsituatie

Zoals gesteld in de inleiding is de opleiding bedoeld voor mensen die van jongs af aan te maken hadden met armoede en sociale uitsluiting. Het gaat over:

- Mannen en vrouwen die ervaring hebben met diepe armoede en/of uithuisplaatsing. Met diepe armoede wordt bedoeld: meerdere vormen van uitsluiting. Een uitsluiting die zijn gevolgen heeft op de binnenkant van de mens en dus diens zelfbeeld aantast, en gevoelens van schaamte en schuld met zich meebrengt. Uitsluiting ook die zijn effecten heeft op vaardigheden die men nodig heeft om maatschappelijk te kunnen functioneren.
- Mensen die in de loop van hun leven geconfronteerd werden met alle mogelijke vormen van uitsluiting op verschillende vlakken: onderwijs, huisvesting, recht, gezondheidszorg, tewerkstelling, ...
- Mensen die bereid zijn om met hun eigen ervaring te werken, die de verwerking van hun eigen, pijnlijke levenservaringen willen doormaken.
- Mensen die in staat zijn om actief te luisteren naar anderen.

Omwille van het feit dat deze mensen meestal een lage scholingsgraad hebben, en vaak negatieve schoolervaringen, is het sterk aangewezen dat ze eerst het beschreven voortraject in basiseducatie volgen.

3 Algemene doelstellingen van de opleiding

De opleiding wil armen de kans geven om hun ervaringen in de armoede te verwerken om deze in te kunnen zetten op alle terreinen van de armoedebestrijding. Door de opleiding ontwikkelen de mensen zich verder daar waar ze door hun levenssituatie gestopt zijn. Ze verwerven er de nodige inzichten, houdingen en vaardigheden om als ervaringsdeskundige te kunnen werken in de functies waar ze nodig zijn.

De opleiding wil enerzijds een proces zijn waarin de armen hun eigen armoede-ervaringen verwerken vertrekkende vanuit de analyse van hun eigen levensgeschiedenis. Ze krijgen de mogelijkheid hun individuele geschiedenis en hun oplossingen te spiegelen en te toetsen aan andere armoede-ervaringen en aan een breder maatschappelijk kader. Zo komen ze van individuele belevingen en antwoorden tot algemene analyses en oplossingen.

Via de vakken die aangeboden worden verwerven de cursisten de nodige theoretische en technische achtergronden.

De opleiding wordt gekoppeld aan beroepspraktijk opdat de armen zo de opgedane kennis leren gebruiken in het werkveld.

Door het volgen van de opleiding worden de cursisten een belangrijke schakel in de hulp- en dienstverlening aan armen en kunnen ze een relevante bijdrage leveren aan de armoedebestrijding in alle sectoren waar armen mee geconfronteerd worden.

De sleutelvaardigheden zijn algemene competenties die in alle modules aan bod dienen te worden gebracht. Zij worden tevens evenveel geoefend in deze opleiding als daar buiten, o.a. door globaal in een sociale context te functioneren. Waar zij in dit leerplan onder de resp. modules worden vermeld, worden zij ook expliciet geoefend en geëvalueerd.

Volgende sleutelvaardigheden komen in de verschillende modules aan bod:

Sleutelvaardigheid	Specificatie	Code
Assertiviteit	In staat zijn eigen meningen en gevoelens te verwoorden en ervoor op te komen.	SV03
Contactvaardigheid	In staat zijn om contact te leggen en eventueel te onderhouden, ook in moeilijke situaties (onder meer met mensen met verschillende opvattingen en achtergrond).	SV06
Empathie	In staat zijn zich in te leven in iemands situatie, er begrip voor op te brengen en er tactvol mee om te gaan.	SV11
Kritische ingesteldheid	In staat zijn zichzelf en zijn omgeving in vraag te stellen, de waarde van een bewering of een feit, de haalbaarheid van een vooropgesteld doel te verifiëren, alvorens een stelling in te nemen.	SV15
Leerbekwaamheid	In staat zijn om, via geëigende leerprocessen, zijn competenties te verbreden en te verdiepen.	SV18
Leergierigheid	In staat zijn om actief te zoeken naar situaties om zijn competenties te verbreden en te verdiepen.	SV19
Zelfvertrouwen	In staat zijn om een taak aan te pakken vanuit geloof in eigen kennen en kunnen.	SV33
Zin voor initiatief	In staat zijn om problemen en taken aan te pakken zonder dat het gevraagd wordt of de omstandigheden ertoe dwingen.	SV34

De keuze voor deze sleutelvaardigheden berust op volgende motivatie:

Contactvaardigheid en *empathie* zijn twee fundamentele sleutelvaardigheden in de beroepsuitoefening van een ervaringsdeskundige. Meer inzicht in psychologische processen, in de ontwikkelingsgeschiedenis, de systemen en patronen en de context van mensen bevordert dat ervaringsdeskundigen meer begrip opbrengen voor de individualiteit en de situaties van kansarmen. Goede communicatieve vaardigheden zijn essentieel voor de verschillende kernopdrachten van een ervaringsdeskundige:

- relatie-opbouw met doelgroepen, en bevorderen van emancipatorische processen
- relatie-opbouw met tandepartners of teamleden, en met de diverse echelons van een organisatie, omwille van de brugfunctie en het bevorderen van de dialoog
- signaalfunctie naar beleidsechelons of overheden

In de modules "communicatie" en "methodische training" wordt expliciete en ruime aandacht besteed aan communicatieve vaardigheden, maar ook in andere modules biedt het werken met de groep veel leerkansen hier rond.

Kritische ingesteldheid is onontbeerlijk voor ervaringsdeskundigen. Van hen wordt verwacht dat ze zeer vaardig zijn in zelfreflectie. Een doorgedreven onderzoek naar de relatie tussen hun eigen armoede-ervaringen en hun huidige situatie en beroepsuitoefening is een permanente opdracht. Het is ook noodzakelijk dat ervaringsdeskundigen een verruimde kennis opbouwen van armoede, zodat ze o.a. kritisch kunnen kijken naar de interactie tussen de samenleving en de armoedethematiek.

Assertiviteit en zin voor initiatief zijn noodzakelijk omdat ervaringsdeskundigen vaak een vrij unieke maar ook eenzame rol en positie hebben in organisaties. Aangezien het om een nieuw beroep gaat, betekent het zinvol invullen van deze functie in organisaties dikwijls nog pionierswerk. Hun bijzondere analyse van situaties, en hun bemiddelende en signalerende rol, vraagt een stevige dosis assertiviteit en zin voor initiatief.

Leerbekwaamheid en leergierigheid: de opleiding is uitdrukkelijk bedoeld voor mensen die vanaf jonge leeftijd te maken kregen met armoede en sociale uitsluiting. Juist door deze omstandigheden zijn de meesten laaggeschoold en/of hebben ze negatieve schoolervaringen. Het aanscherpen van hun leergierigheid en leerbekwaamheid is een belangrijke opdracht voor hen en voor de opleiders.

Tenslotte is het werken aan *zelfvertrouwen* een rode draad in heel wat modules van de opleiding. Zelfvertrouwen is geen vanzelfsprekendheid voor mensen die een leven in armoede achter de rug hebben. De groei in zelfvertrouwen is een van de belangrijkste processen bij de cursisten van de opleiding.

4 Methodologische wenken en didactische hulpmiddelen

Naast de methodologische wenken die per module worden gegeven zijn er enkele algemene wenken van belang voor deze opleiding:

1. de tandemwerking
2. het ervaringsgericht werken
3. een veilig klimaat

De tandemwerking

De tandemwerking is een essentieel element in de opleiding tot ervaringsdeskundige. Een duo van begeleiders is verantwoordelijk voor beide modules van het voortraject: een educatief medewerker en een opgeleide ervaringsdeskundige. Ook in de beroepsopleiding gebeurt de procesbegeleiding door een tandem van een lesgever en een ervaringsdeskundige. Het tandemwerk in de opleiding heeft een modelfunctie t.a.v. de cursisten: zij krijgen een eerste beeld van de manier waarop ervarings- en andere deskundigen met elkaar een samenwerkingsrelatie aangaan.

- Dit scheidt de mogelijkheid om communicatie- en betekeniskloven tussen cursisten en educatieve medewerkers of lesgevers te duiden en te overbruggen.
- Dit biedt extra ondersteuningsmogelijkheden voor de cursisten doordat de ervaringsdeskundige deze rol intensief kan opnemen.

In het voortraject ligt in de module "Onderzoek naar kansarmoede-ervaringen" het zwaartepunt van de procesbegeleiding van de cursisten. De tandem van begeleiders brengt een ruim aantal uren met elkaar en met de cursisten door. Daarbij werkt de ervaringsdeskundige op een intense wijze met zijn eigen verruimde ervaringen en geschiedenis, inclusief de gevoelens die hiermee verbonden zijn. Dit betekent dat hij zich voortdurend kwetsbaar opstelt en zich als persoon vergaand engageert. Maar ook van de educatieve medewerker wordt een grote openheid en ontvankelijkheid verwacht. De tandemsamenwerkingsrelatie is geen evidentie. Er moet aan bepaalde voorwaarden voldaan worden.

De ervaringsdeskundige staat voor de opgave om tijdens de beroepsopleiding een nieuwe intensieve samenwerkingsrelatie aan te gaan met een lesgever die de belangrijkste praktijk-gerelateerde leerinhouden zal aanbrengen. De tandem van procesbegeleiders staan in voor de modules Methodische Training, Communicatie, Gesuperviseerde Beroepspraktijk en Projectwerk.

De klemtoon ligt in deze modules op de individuele- en groepsprocessen, en op de koppeling van levens- en stage-ervaringen aan de vereisten van het beroepscompetentieprofiel.

In de andere modules van de beroepsopleiding is de samenwerking tussen de educatieve medewerker en de ervaringsdeskundige mogelijk minder intensief. De klemtoon van de inhoud en de doelen ligt anders, maar er is ook minder tijd om de samenwerking te laten groeien. Toch berust het tandemwerk op dezelfde grondprincipes, die hierna beknopt worden toegelicht.

Het goed functioneren van een tandem vraagt van beide partijen, dus zowel van de kant van de ervaringsdeskundige als van de kant van de opgeleide deskundige met wie hij een tandem vormt, dat er voldaan wordt aan een aantal basisvoorwaarden:

- een bewuste keuze voor het werken in tandemverband;
- onvoorwaardelijke positieve achting voor elkaar;
- een open, zoekende houding;
- authenticiteit;
- duidelijkheid in de communicatie tussen de opgeleide deskundige en de ervaringsdeskundige;
- Hierin spelen openheid en eerlijkheid uiteraard een belangrijke rol. Het betekent ook dat elk van beide tandempartners vertrouwen heeft in de juistheid, de zinvolheid en de relevantie van de inbreng en de tussenkomsten van de andere tandempartner, ook al ziet hij die zelf op dat ogenblik niet in. Dit laatste is een situatie die zich bij beginnende tandems geregeld voordoet. In een dergelijk geval kan het verleidelijk zijn om de inbreng van de andere in vraag te stellen of diens competentie in twijfel te trekken.
- duidelijkheid in positie;
- De organisatie waarbinnen de tandem functioneert, moet de positie en verhouding tussen de opgeleide deskundige en de ervaringsdeskundige duidelijk maken en duidelijk houden. De opgeleide deskundige draagt vooral de verantwoordelijkheid voor het kaderen en structureren, bvb. het aanreiken en structureren van leerinhouden en didactische werkvormen. Het hoofddaccent van de inbreng van de ervaringsdeskundige ligt op betekenisverlening. Concreet betekent dit dat de ervaringsdeskundige duidt en betekenis geeft vanuit het perspectief van armoede. Hierbij is het van primordiaal belang dat de tewerkstellende organisatie een basisklimaat creëert waarin een tandem kan groeien. Het betekent dat elk van de tandempartners zich

gedragen weet door de organisatie. Het betekent ook dat de organisatie de specifieke competentie erkent van beide partners, zoals die hiervoor kort geschetst werd. Het betekent geenszins dat deze specifieke competenties van elk van de tandempartners door de organisatie afgeschermd moeten worden of dat daar tussenschotten tussen geplaatst moeten worden. Tussenschotten belemmeren de uitwisseling, en zonder uitwisseling kan er geen relatie, en zeker geen tandemrelatie, groeien. Er mag dus geenszins sprake zijn van een rigide polarisering van de tandemrollen.

- Vanuit de organisatie moeten er ook bepaalde voorwaarden worden vervuld: voldoende tijd om met mekaar in overleg te gaan, voldoende tijd voor gezamenlijke voorbereiding en nabespreking. Ook ruimte voor coaching of supervisie is onontbeerlijk.

Het ervaringsgericht werken

In deze opleiding is het de bedoeling leerinhouden telkens te koppelen aan concrete levens- of stage-ervaringen van de cursisten. Dit vraagt van de lesgevers een permanente evenwichtsoefening tussen het aanbrengen van structuur en leerinhouden, en het voldoende ruimte geven en flexibel omspringen met de inhouden die de cursisten zelf aanbrengen. Omdat de cursisten hun eigen armoede-ervaringen voldoende moeten kunnen verruimen, moeten er zeker theoretische kaders worden aangebracht naast de ervaringsuitwisseling.

Een veilig klimaat

Omwillen van het vrij persoonsgerichte karakter van de opleiding moeten de materiële omstandigheden van dien aard zijn dat er een veilig leerklimaat kan worden geschapen. Gezien de armoede-ervaringen van de cursisten is een respectvolle benadering extra belangrijk. Deze benadering uit zich ook in voldoende verzorgde materiële omstandigheden, en door beroep te kunnen doen op didactische hulpmiddelen net zoals die voor andere opleidingen in de centra worden voorzien.

5 Evaluatie van de cursisten

Het leerplan voorziet niet in concrete opdrachten. Opgaven moeten opgesteld worden in functie van de te bereiken doelstellingen, de beschikbare tijd en het voorhanden zijnde materiaal en materieel.

Elke doelstelling van het leerplan moet ten minste één keer geëvalueerd worden. Als alle cursisten alle opgaven uitgevoerd hebben en alle criteria geëvalueerd werden, is het duidelijk of de doelstellingen bereikt werden.

Wanneer de cursisten een werkstuk vervaardigen of een opdracht uitvoeren, krijgt elk aspect hiervan de aandacht.

Binnen de doe-activiteiten zijn een aantal factoren te onderscheiden:

- Cognitieve factoren: b.v. inzicht, argumentatie, ideeën, technische kennis;
- Psycho-motorische vaardigheden: b.v. juiste weergave van verhoudingen, gebruik van materialen, oog-handcoördinatie, evenwicht;
- Werkmethode en attitudes: b.v. werken binnen vooropgestelde limieten, thema's, tijd, aantallen en formaten; orde en netheid, afwerking, presentatie, inzet, organisatie, sociale omgang, veiligheidsbewustzijn, verantwoordelijkheidsgevoel, nauwkeurigheid, zelfstandigheid;
- Beoordelingsvermogen.

Er kan ook op verschillende momenten worden geëvalueerd: tijdens het opstellen van een bewerkingsvolgorde, tijdens of na een bewerking of na een afwerking. Duidelijke afspraken met de cursisten zijn hierbij noodzakelijk. Indien deze openheid er niet is, ontstaan betwistingen en blijft zelfevaluatie uit.

Evaluatie van PV Praktijk is een oordeel over:

- een proces: evaluatie van de vorderingen en attitudes op geregelde tijdstippen en bij momentopnames tijdens de realisatie of dienstverlening;
- een product: evaluatie van het product of de gepresteerde dienst.

Een zinvolle opdracht werkt een zinvolle evaluatie in de hand. Stimuleer de cursisten door positieve appreciatie, maar wijs op fouten en tekortkomingen. Tussentijdse evaluaties en de evolutie van de cursist zijn van groot belang voor de eindevaluatie.

Maak duidelijke afspraken met de cursist, zo wordt het werk voor iedereen eenvoudiger. Leg bij elke opdracht uit op welke aspecten de nadruk ligt. De cursist ontwikkelt zo het vermogen om het eigen werk te evalueren. Een vereiste eigenschap van elke volwassene in zijn arbeid is immers zelfevaluatie.

6 Module Expressie 1: M BN 026, 40Lt

Administratieve code: 9694

6.1 Algemene doelstelling van de module

In deze eerste expressiemodule ligt de nadruk op het individuele creatieve ontdekkingsproces. De cursisten ontdekken door een creatief en expressief proces meer mogelijkheden van zichzelf, krijgen ruimte en worden uitgedaagd om ruimte te nemen voor hun eigenheid, gevoelswereld en uitdrukkingsmogelijkheden. Dit is voorwaardelijk om dit in hun beroep te kunnen doen met kansarme cliënten. In de evaluatievorm is de zelfevaluatie belangrijk.

6.2 Beginsituatie

Geen voorkennis vereist.

6.3 Leerplandoelstellingen en leerinhouden

Leerplandoelstellingen met inbegrip van basiscompetenties (BC), eigen doelen (ED) en <i>uitbreidingsdoelstellingen (steeds cursief)</i> , De cursisten kunnen	BC /ED	Leerinhouden	Methodologische wenken
aan de eigenheid van de kansarme cliënt ruimte geven. op eigen tempo remmingen en weerstanden overwinnen. de eigen intrinsieke motivatie benoemen.	BC 014 ED ED	Kennismaking met materialen Intrinsieke en extrinsieke motivatie	werken met verschillende materialen groepsgesprek
aan de gevoelswereld van de kansarme cliënt ruimte geven. aan een bepaald idee of gevoel creatief gestalte geven.	BC 017: ED	Uiting geven aan ideeën of gevoelens in het expressief werken met materialen	individuele werkstukken met verschillende materialen
de inzet, de eigen kennis, krachten, capaciteiten en eigenheid van de kansarme cliënt benoemen. persoonlijke mogelijkheden inzake creativiteit, fantasie, improvisatie en durf benoemen.	BC 027 ED	Zelfevaluatie van expressieve producten	groepsgesprek individuele werkstukken
de inzet, de eigen kennis, krachten, capaciteiten en eigenheid van de kansarme cliënt erkennen. de effecten die een persoonlijke creatie heeft op het zelfbeeld beschrijven.	BC 028 ED	Zelfbeeld	groepsgesprek
met de kansarme cliënt het groeiproces evalueren. de beleving van het expressief werken met materialen beschrijven. de waarde van een product en de waarde van een proces benoemen.	BC 030: ED ED	De beleving van expressief werken met materialen Verschil tussen product en proces	werken met verschillende materialen groepsgesprek

6.4 Sleutelvaardigheden

Volgende sleutelvaardigheden komen aan bod binnen deze module:

Sleutelvaardigheid	Specificatie	Code
Assertiviteit	In staat zijn eigen meningen en gevoelens te verwoorden en ervoor op te komen.	SV03
Leerbekwaamheid	In staat zijn om, via geëigende leerprocessen, zijn competenties te verbreden en te verdiepen.	SV18
Leergierigheid	In staat zijn om actief te zoeken naar situaties om zijn competenties te verbreden en te verdiepen.	SV19
Zelfvertrouwen	In staat zijn om een taak aan te pakken vanuit geloof in eigen kennen en kunnen.	SV33
Zin voor initiatief	In staat zijn om problemen en taken aan te pakken zonder dat het gevraagd wordt of de omstandigheden ertoe dwingen.	SV34

7 Module Expressie 2: M BN 027, 40Lt

Administratieve code: 9695

7.1 Algemene doelstelling van de module

De leerdoelen van de tweede expressiemodule zijn een uitdieping van die van de eerste module. De nadruk komt hier meer op een invulling vanuit de groep te liggen: mekaar uitdagen om nieuwe uitdrukkingsmogelijkheden te verkennen, en mekaars inzet, krachten en capaciteiten hierin erkennen.

7.2 Beginsituatie

Geen voorkennis vereist.

7.3 Leerplandoelstellingen en leerinhouden

Leerplandoelstellingen met inbegrip van basiscompetenties (BC), eigen doelen (ED) en <i>uitbreidingsdoelstellingen (steeds cursief)</i> , De cursisten kunnen	BC /ED	Leerinhouden	Methodologische wenken
naar afstemming van de verschillen in betekenisgeving streven. de diversiteit in talenten en creatieve mogelijkheden benoemen	BC 004 ED	Kennismaking met verschillende expressievormen	toepassen expressievormen
aan de eigenheid van de kansarme cliënt ruimte geven. remmingen en weerstanden bij anderen beschrijven.	BC 014 ED	Evaluatie van groepswerk (toepassing expressieve werkvormen)	groepswerk: toepassen expressievormen
aan de gevoelswereld van de kansarme cliënt ruimte geven. de verschillen in beleving van de verschillende expressievormen benoemen. de mogelijkheden van anderen inzake creativiteit, fantasie, improvisatie en durf benoemen.	BC 017 ED ED	Beleving van verschillende expressievormen Evaluatie van groepswerk	groepsgesprek toepassen expressievormen
de inzet, de eigen kennis, krachten, capaciteiten en eigenheid van de kansarme cliënt benoemen. de inzet, de eigen kennis, krachten, capaciteiten en eigenheid van de kansarme cliënt erkennen. voor de creatieve producten van anderen waardering uitdrukken.	BC 027 BC 028 ED	Evalueren van producten	groepsgesprek
met de kansarme cliënt het groeiproces evalueren. op de creatieve producten van medecursisten of externen	BC 030 ED	Feedback geven op producten	groepsgesprek

Leerplandoelstellingen met inbegrip van basiscompetenties (BC), eigen doelen (ED) en <i>uitbreidingsdoelstellingen (steeds cursief)</i> , De cursisten kunnen	BC /ED	Leerinhouden	Methodologische wenken
feedback geven. op de eigen creatieve producten feedback ontvangen.	ED	Feedback krijgen op producten	
met de kansarme cliënt de risico's en gevolgen van bepaalde keuzes of acties bespreken. hun keuzes vanuit intrinsieke of extrinsieke motivatie beschrijven.	BC 033 ED	Motivatie voor expressievormen	onderwijsleergesprek
van de deskundigheid van anderen gebruik maken. het samenwerkingsproces bij een creatief project beschrijven.	BC 055 ED	Creatief samenwerkingsproject	groepswerk
bij overleg ruimte voor de ander laten. eigen gedrag op de groepsactiviteiten afstemmen.	BC 059 ED	Creatief samenwerkingsproject	groepswerk

7.4 Sleutelvaardigheden

Volgende sleutelvaardigheden komen aan bod binnen deze module:

Sleutelvaardigheid	Specificatie	Code
Assertiviteit	In staat zijn eigen meningen en gevoelens te verwoorden en ervoor op te komen.	SV03
Leerbekwaamheid	In staat zijn om, via geëigende leerprocessen, zijn competenties te verbreden en te verdiepen.	SV18
Leergierigheid	In staat zijn om actief te zoeken naar situaties om zijn competenties te verbreden en te verdiepen.	SV19
Zelfvertrouwen	In staat zijn om een taak aan te pakken vanuit geloof in eigen kennen en kunnen.	SV33
Zin voor initiatief	In staat zijn om problemen en taken aan te pakken zonder dat het gevraagd wordt of de omstandigheden ertoe dwingen.	SV34

8 Module communicatie: M BN 028, 80Lt

Administratieve code: 9696

8.1 Algemene doelstelling van de module

In deze module wordt de basis gelegd voor communicatievaardigheden ivm. verschillende belangrijke aspecten van het beroepscompetentieprofiel: de relatieontwikkeling met cliënten, functioneren binnen een team en met collega's, signaleren van "missing links" in ruimere contexten.

8.2 Beginsituatie

Geen voorkennis vereist.

8.3 Leerplandoelstellingen en leerinhouden

Leerplandoelstellingen met inbegrip van basiscompetenties (BC), eigen doelen (ED) en <i>uitbreidingsdoelstellingen (steeds cursief)</i> , De cursisten kunnen	BC /ED	Leerinhouden	Methodologische wenken
onduidelijkheden en storingen in de communicatie tussen de beleidsmakers, hulp- en dienstverleners enerzijds en mensen in kansarmoede anderzijds aan de orde stellen. het communicatieproces verwoorden. storingen binnen de communicatie bespreken.	BC 002 ED ED	Communicatieproces Communicatiestoornissen	Onderwijsleergesprek. Doceren.
tussen beleidsmakers, hulp- en/of dienstverleners enerzijds en mensen in kansarmoede anderzijds bemiddelen. invalshoeken van anderen bevragen. bemiddelen als techniek hanteren.	BC 008 ED ED	Actief luisteren Communicatietheorieën	Casus en rollenspel Doceren Onderwijsleergesprek Rollenspel.
aan de eigenheid van de kansarme cliënt ruimte geven. met een oprechte en open houding naar de kansarme cliënt luisteren. aan de gevoelswereld van de kansarme cliënt ruimte geven. de techniek van actief luisteren definiëren. de techniek van actief luisteren toepassen.	BC 014 BC 016 BC 017 ED ED	Actief luisteren Communicatietheorieën	Doceren Rollenspel.
opdat de kansarme cliënt meer zicht krijgt op de essentie van zijn hulpvraag, gepaste vragen stellen. in functie van de hulpvraag van de cliënt vragen stellen.	BC 025 ED	Verschillende soorten vraagstelling	Rollenspel. Doceren.
zich tegenover de kansarme cliënt spiegelend opstellen.	BC 034	Spiegelen	doceren

Leerplandoelstellingen met inbegrip van basiscompetenties (BC), eigen doelen (ED) en <i>uitbreidingsdoelstellingen (steeds cursief),</i> De cursisten kunnen	BC /ED	Leerinhouden	Methodologische wenken
de techniek van het spiegelen omschrijven.	ED		
zich tegenover de kansarme cliënt confronterend opstellen. de techniek van het confronteren omschrijven.	BC 035 ED	Confronteren	doceren
met de kansarme cliënt naar nieuwe manieren van communiceren zoeken. kwaliteiten en valkuilen van zichzelf bespreken. communicatiestijlen toepassen. gesprekstechnieken toepassen.	BC 036 ED ED ED	Kernkwadranten Communicatiestijlen Herhalen, parafraseren, samenvatten als gesprekstechnieken	Kwaliteitspel Oefeningen rond communicatietechnieken. Tweegesprekken.
in overlegsituaties het woord nemen. zich duidelijk uitdrukken. een eigen mening formuleren.	BC 052 ED ED	Spreken in groep. Mening formuleren	Rollenspel Video Stellingenspel
constructief feedback op de organisatie geven. constructief met ontvangen feedback omgaan. de techniek van ik -boodschappen kunnen toepassen. bedoeling en effect van een boodschap kunnen benoemen. op een gepaste wijze feedback geven. op een gepaste wijze feedback ontvangen.	BC 057 BC 058 ED ED ED ED	Ik -boodschappen Feedback geven en ontvangen Bedoeling en effect van feedback geven	Videomateriaal. Observatieopdrachten. Onderwijsleergesprek

8.4 Sleutelvaardigheden

Volgende sleutelvaardigheden komen aan bod binnen deze module

Sleutelvaardigheid	Specificatie	Code
Assertiviteit	In staat zijn eigen meningen en gevoelens te verwoorden en ervoor op te komen.	SV03
Contactvaardigheid	In staat zijn om contact te leggen en eventueel te onderhouden, ook in moeilijke situaties (onder meer met mensen met	SV06

	verschillende opvattingen en achtergrond).	
Empathie	In staat zijn zich in te leven in iemands situatie, er begrip voor op te brengen en er tactvol mee om te gaan.	SV11
Leerbekwaamheid	In staat zijn om, via geëigende leerprocessen, zijn competenties te verbreden en te verdiepen.	SV18

9 Module Armoede in de maatschappij: M BN 029, 60Lt

Administratieve code: 9697

9.1 Algemene doelstelling van de module

Naast hun individuele armoedegeschiedenis en -beleving moeten de cursisten inzicht krijgen in maatschappelijke en structurele componenten van armoede: historische inzichten, armoedeverklaringsmodellen, thematische voorbeelden van structurele uitsluiting (bvb. huisvesting, gezondheid, onderwijs).

9.2 Beginsituatie

Geen voorkennis vereist

9.3 Leerplandoelstellingen en leerinhouden

Leerplandoelstellingen met inbegrip van basiscompetenties (BC), eigen doelen (ED) en <i>uitbreidingsdoelstellingen (steeds cursief)</i> , De cursisten kunnen	BC /ED	Leerinhouden	Methodologische wenken
het perspectief van collega's en beleidsmakers erkennen. diverse verklaringsmodellen voor armoede omschrijven.	BC 005 ED	Verklaringsmodellen en definities van armoede Voorbeelden van de visie en aanpak van armoede gekaderd in een bepaalde tijdgeest of in een bepaald politiek-economisch systeem	Doceren Klasgesprek
het perspectief van collega's en beleidsmakers onderzoeken. de eigen concrete ervaringen van uitsluiting en armoede met de evoluerende maatschappelijke visie op armoede confronteren. het begrip "missing link" met voorbeelden uit de maatschappij illustreren.	BC 006 ED ED	Ervaringen van de cursisten met structurele uitsluitingsmechanismen (bijvoorbeeld op vlak van onderwijs, huisvesting, gezondheidszorg,...). Voorbeelden van missing links bij beleidsmaatregelen	Ervaringsuitwisseling. Klasgesprek. Werkgroepjes of klasgesprek m.b.v. concreet materiaal (bvb. kranten- of tijdschriftenartikels, beleidsteksten of -folders, tv-uitzendingen,...).
vanzelfsprekendheden, waarden, normen, veronderstellingen, vooroordelen,... bevragen. uitsluitingsmechanismen in de maatschappij omschrijven. beschuldigingsmechanismen in de maatschappij omschrijven.	BC 007 ED ED	Voorbeelden van structurele uitsluitingsmechanismen. Enkele sociologische begrippen, bvb. waarden, normen, cultuur,... Voorbeelden van structurele beschuldigingsmechanismen.	Doceren Klasgesprek Bespreking voorbeeldmateriaal
voor de rechten van personen die in kansarmoede leven aandacht vragen. het effect van armoedebeleid op diverse levensdomeinen illustreren.	BC 009 ED	Voorbeelden van de gevolgen van armoedebeleid op de persoonlijke situatie en op de beleving van armen.	Klasgesprek.

9.4 Sleutelvaardigheden

Volgende sleutelvaardigheden komen aan bod binnen deze module:

Sleutelvaardigheid	Specificatie	Code
Kritische ingesteldheid	In staat zijn zichzelf en zijn omgeving in vraag te stellen, de waarde van een bewering of een feit, de haalbaarheid van een vooropgesteld doel te verifiëren, alvorens een stelling in te nemen.	SV15
Leerbekwaamheid	In staat zijn om, via geëigende leerprocessen, zijn competenties te verbreden en te verdiepen.	SV19

10 Module Maatschappelijke structuren: M BN 030, 40Lt

Administratieve code: 9698

10.1 Algemene doelstelling van de module

Om hun tolk-, bemiddelings- en signaleringsfunctie te kunnen opnemen is het noodzakelijk dat de cursisten belangrijke maatschappelijke structuren kennen, zowel besluitvormingsstructuren als de organisatie van het welzijnswerk. Daarnaast wordt in deze module ook ingegaan op beleidsbeïnvloedingsprocedures en actiemodellen.

10.2 Beginsituatie

Geen voorkennis vereist

10.3 Leerplandoelstellingen en leerinhouden

Leerplandoelstellingen met inbegrip van basiscompetenties (BC), eigen doelen (ED) en <i>uitbreidingsdoelstellingen (steeds cursief)</i> , De cursisten kunnen	BC /ED	Leerinhouden	Methodologische wenken
voor de rechten van personen die in kansarmoede leven aandacht vragen. de rol en doelen van verschillende beleidsbeïnvloedende organisaties inzake armoedebestrijding beschrijven. enkele actiemodellen beschrijven.	BC 009 ED ED	Kennismaking met enkele organisaties die invloed uitoefenen op het armoedebeleid: o.a. Verenigingen waar armen het woord nemen, samenlevingsopbouw, welzijnsschakels... Actiemodellen Kanalen en procedures om uitsluitingsmechanismen bespreekbaar te maken.	Doceren Klasgesprek Casebespreking
op de mogelijke invoering van nieuwe uitsluitingmechanismen adequaat reageren. van uitsluitingseffecten door beleidsmaatregelen op verschillende niveaus voorbeelden geven.	BC 010 ED	Voorbeelden van beleidsvoorstellen en hun uitsluitingseffecten. Voorbeelden van concrete actuele beleidsmaatregelen ivm. armoede en hun relatie tot een bepaalde visie op armoede.	Doceren Klasgesprek Groepswork
structurele problemen aan bevoegde personen melden. de rol van de uitvoerende, wetgevende en rechterlijke macht in grote lijnen omschrijven.	BC 011 ED	Basisinformatie over de 3 grote structurele machten Grote lijnen van de diverse beleidsechelons in ons land Basisinformatie over het tot stand komen van wetten, decreten, beleidsmaatregelen.	Doceren Onderwijsleergesprek
het aandeel van de maatschappij of andere partijen in wat fout is gelopen door de kansarme cliënt laten ontdekken. met cliënten het aandeel van de verschillende actoren in problematische situaties bespreken.	BC 031 ED	Analyse van enkele cases waarin zich maatschappelijke uitsluiting voordoet.	Eventueel: rollenspel Klasgesprek

10.4 Sleutelvaardigheden

Volgende sleutelvaardigheden komen aan bod binnen deze module

Sleutelvaardigheid	Specificatie	Code
Kritische ingesteldheid	In staat zijn zichzelf en zijn omgeving in vraag te stellen, de waarde van een bewering of een feit, de haalbaarheid van een vooropgesteld doel te verifiëren, alvorens een stelling in te nemen.	SV15

11 Module Ethiek en deontologie: M BN 031, 40Lt

Administratieve code: 9699

11.1 Algemene doelstelling van de module

Ervaringsdeskundigen worden in hun beroepsuitoefening vaak met morele dilemma's geconfronteerd. Deze module bereidt hen voor om met ethische keuzes en de deontologische aspecten daarvan om te gaan.

11.2 Beginsituatie

Geen voorkennis vereist.

11.3 Leerplandoelstellingen en leerinhouden

Leerplandoelstellingen met inbegrip van basiscompetenties (BC), eigen doelen (ED) en <i>uitbreidingsdoelstellingen (steeds cursief)</i> , De cursisten kunnen	BC /ED	Leerinhouden	Methodologische wenken
vanzelfsprekendheden, waarden, normen, veronderstellingen, vooroordelen,... bevragen. met eigen woorden formuleren wat ethiek is, en wat de rol van ethiek in de samenleving is. gedrag en handelingen in een bredere context plaatsen. met mensen die er andere waarden en normen op na houden een respectvolle dialoog aangaan.	BC 007 ED ED ED	Verklaring van het begrip "ethiek". Synthese van allerlei aspecten die het menselijk gedrag beïnvloeden. Oordelen, veroordelen, respect,...	Doceren Klasgesprek Casebespreking Groepsdiscussie
ten overstaan van de kansarme cliënt over de omgang met vertrouwelijke informatie duidelijkheid scheppen. de belangrijke deontologische thema's binnen het werkveld van de ervaringsdeskundige bespreken.	BC 021 ED	Deontologische thema's, bvb. beroepsgeheim, open verslaggeving...	Klasgesprek
ten overstaan van de kansarme cliënt de eigen grenzen binnen de organisatie duidelijk maken. de grenzen van hun rol als ervaringsdeskundige bespreken.	BC 022 ED	De rol en positie van ervaringsdeskundigen	Klasgesprek Bespreking van stagesituaties
met de kansarme cliënt de risico's en gevolgen van bepaalde keuzes of acties bespreken. rond een ethisch dilemma een eigen mening vormen. een ethisch dilemma waarmee hulpverleners en/of ervaringsdeskundigen geconfronteerd worden aan de hand van een analyseschema bespreken.	BC 033 ED ED	Verklaring van het begrip "ethisch dilemma's" Analyseschema voor ethische dilemma's	Klasgesprek Doceren

Leerplandoelstellingen met inbegrip van basiscompetenties (BC), eigen doelen (ED) en <i>uitbreidingsdoelstellingen (steeds cursief),</i> De cursisten kunnen	BC /ED	Leerinhouden	Methodologische wenken
functionele informatie uitwisselen. de grenzen van de privacy bewaken. persoonlijke Informatie in hun samenwerkingsrelaties functioneel hanteren.	BC 056 ED ED	Wetgeving ivm. beroepsgeheim en privacy. Onderscheid tussen soorten informatie	- Doceren - Casebespreking - Klasgesprek

11.4 Sleutelvaardigheden

Volgende sleutelvaardigheden komen aan bod binnen deze module

Sleutelvaardigheid	Specificatie	Code
Kritische ingesteldheid	In staat zijn zichzelf en zijn omgeving in vraag te stellen, de waarde van een bewering of een feit, de haalbaarheid van een vooropgesteld doel te verifiëren, alvorens een stelling in te nemen.	SV15
Leerbekwaamheid	In staat zijn om, via geëigende leerprocessen, zijn competenties te verbreden en te verdiepen.	SV18
Zin voor initiatief	In staat zijn om problemen en taken aan te pakken zonder dat het gevraagd wordt of de omstandigheden ertoe dwingen.	SV34

12 Module Omgaan met stress: M BN 032, 40Lt

Administratieve code: 9700

12.1 Algemene doelstelling van de module

In deze module worden handvatten aangereikt om met stresserende aspecten van de beroepsuitoefening om te gaan.

12.2 Beginsituatie

Geen voorkennis vereist

12.3 Leerplandoelstellingen en leerinhouden

Leerplandoelstellingen met inbegrip van basiscompetenties (BC), eigen doelen (ED) en <i>uitbreidingsdoelstellingen (steeds cursief)</i> , De cursisten kunnen	BC /ED	Leerinhouden	Methodologische wenken
met stress omgaan. positieve en negatieve stress omschrijven. stress-signalen bij zichzelf omschrijven. verschillende oorzaken en gevolgen van stress omschrijven. mogelijke oorzaken van stress bij zichzelf herkennen. over de samenhang tussen hun gedachten en gevoelens voorbeelden geven. enkele stress -reducerende methodes beschrijven. ontspanningsmogelijkheden voor zichzelf omschrijven.	BC 071 ED ED ED ED ED ED ED	Positieve en negatieve stress De subjectiviteit van stress Bewustzijn van stress De herkenning van stress in gedrag of lichaamssignalen bij zichzelf De oorzaken van stress De oorzaken van stress bij zichzelf Het verband tussen denken en voelen Omgaan met emoties Kennismaking met enkele stress-reducerende methoden: theoretisch en praktisch Wat is "ontspanning" Bewustzijn van ontspanning	Doceren Klasgesprek. Onderwijsleergesprek Uittesten van enkele eenvoudige stress-reducerende technieken of methoden
voor de psychische en fysische integriteit van zichzelf, collega's en cliënten instaan. stress -signalen bij anderen herkennen. stress bij anderen bespreekbaar maken.	BC 072 ED ED	De herkenning van stress in gedrag of lichaamssignalen bij anderen Bespreken van stress	Klasgesprek Rollenspel.

12.4 Sleutelvaardigheden

Volgende sleutelvaardigheden komen aan bod binnen deze module

Sleutelvaardigheid	Specificatie	Code
Empathie	In staat zijn zich in te leven in iemands situatie, er begrip voor op te brengen en er tactvol mee om te gaan.	SV11
Zelfvertrouwen	In staat zijn om een taak aan te pakken vanuit geloof in eigen kennen en kunnen.	SV33

13 Module Gezondheid en welzijn: M BN 033, 40Lt

Administratieve code: 9701

13.1 Algemene doelstelling van de module

Deze module beoogt vnl. een voorbereiding op gezondheid- en veiligheidsaspecten van werknemerschap. Daarnaast wordt ook ingegaan op preventieaspecten ivm. psychische integriteit aangezien het om een mentaal en emotioneel belastende job gaat.

13.2 Beginsituatie

Geen voorkennis vereist.

13.3 Leerplandoelstellingen en leerinhouden

Leerplandoelstellingen met inbegrip van basiscompetenties (BC), eigen doelen (ED) en <i>uitbreidingsdoelstellingen (steeds cursief)</i> , De cursisten kunnen	BC /ED	Leerinhouden	Methodologische wenken
de procedures voor het melden van ongevallen, incidenten en gevaarlijke werksituaties opvolgen.	BC 066	Werkvoorwaarden, arbeidsomstandigheden	Doceren klasgesprek
veiligheid- en gezondheidsvoorschriften opvolgen.	BC 067	Werkvoorwaarden, arbeidsomstandigheden	
in noodgevallen adequaat optreden.	BC 068	Werkvoorwaarden, arbeidsomstandigheden	
aan het preventiebeleid meewerken.	BC069	Werkvoorwaarden, arbeidsomstandigheden Omgaan met medicatie, alcohol,...	
ergonomisch werken.	BC 070	Werkvoorwaarden, arbeidsomstandigheden	
met stress omgaan. zijn persoonlijke grenzen op een gepaste wijze bespreekbaar maken.	BC 071 ED	persoonlijke grenzen (zelfkennis).	
voor de psychische en fysische integriteit van zichzelf, collega's en cliënten instaan.	BC 072	Werkvoorwaarden, arbeidsomstandigheden	
bedreigingen voor de psychische en fysische integriteit van zichzelf, collega's en cliënten op gepaste wijze signaleren.	ED		
vigerende regelgeving inzake hygiëne, veiligheid, milieu en gezondheid toepassen.	BC 073	Werkvoorwaarden, arbeidsomstandigheden	
EHBO toepassen zoals dat van elke burger mag verwacht worden.	BC 074	Informatie over een EHBO -cursus	
het nut van een EHBO -cursus omschrijven.	ED		

13.4 Sleutelvaardigheden

Volgende sleutelvaardigheden komen aan bod binnen deze module

Sleutelvaardigheid	Specificatie	Code
Empathie	In staat zijn zich in te leven in iemands situatie, er begrip voor op te brengen en er tactvol mee om te gaan.	SV11
Zelfvertrouwen	In staat zijn om een taak aan te pakken vanuit geloof in eigen kennen en kunnen	SV33
Zin voor initiatief	In staat zijn om problemen en taken aan te pakken zonder dat het gevraagd wordt of de omstandigheden ertoe dwingen.	SV34

14 Module Methodische training 1: M BN 034, 100Lt

Administratieve code: 9702

14.1 Algemene doelstelling van de module

In de modules "Methodische training" worden inzichten, houdingsaspecten en vaardigheden van het beroepscompetentieprofiel gekoppeld aan de groeiende stagepraktijk. In de eerste module wordt nog veel tijd besteed aan de levensgeschiedenissen van de cursisten. In de volgende modules wordt telkens een andere klemtoon gelegd. Toch is er in elke module ruimte voor het verwerken van stage-ervaringen i.v.m. de 4 niveaus van het functioneren van een ervaringsdeskundige:

- de eigen groei tot beroepskracht;
- de relatie-ontwikkeling met de doelgroep of de kansarme cliënt;
- samenwerkingsrelaties met andere beroepsgroepen;
- de signaalfunctie naar de organisatie of naar verschillende beleidsechelons.

14.2 Beginsituatie

- Geen voorkennis vereist

14.3 Leerplandoelstellingen en leerinhouden

Leerplandoelstellingen met inbegrip van basiscompetenties (BC), eigen doelen (ED) en <i>uitbreidingsdoelstellingen (steeds cursief),</i> De cursisten kunnen	BC /ED	Leerinhouden	Methodologische wenken
met een oprechte en open houding naar de kansarme cliënt luisteren. grondhouding zoals aanvaarding, respect, openheid, echtheid hanteren.	BC 016 ED	Aspecten van de professionele grondhouding.	Rollenspel Tweegesprekken
met de kansarme cliënt de risico's en gevolgen van bepaalde keuzes of acties bespreken. voor- en nadelen van een keuze benoemen. een keuzeproces bespreken. consequenties van een keuze inschatten.	BC 033 ED ED ED	Keuzeprocessen	Levensverhalen uitwisselen
de kansarme cliënt bij het zoeken naar oplossingen voor zijn praktische vragen ondersteunen. praktische vragen in een ruimere hulpverleningsvraag kaderen.	BC 039 ED	Ervaringen met hulpverlening	Doceren Klasgesprek
aan de kansarme cliënt over het aanbod van andere	BC 041	Inventarisatie van organisaties en diensten vanuit de	Onderwijsleergesprek

Leerplandoelstellingen met inbegrip van basiscompetenties (BC), eigen doelen (ED) en <i>uitbreidingsdoelstellingen (steeds cursief)</i> , De cursisten kunnen	BC /ED	Leerinhouden	Methodologische wenken
organisaties en diensten informatie verstrekken. ervaringen met diensten en instellingen bespreekbaar maken.	ED	levensverhalen.	
van de deskundigheid van anderen gebruik maken. de waarde van de deskundigheid van medecursisten erkennen. de waarde van de deskundigheid van de opgeleide ervaringsdeskundige erkennen. de waarde van de deskundigheid van de lesgever erkennen.	BC 055 ED ED ED	Het perspectief van de lesgever Het perspectief van kansarmen.	Levensverhalen uitwisselen
binnen hun functie verantwoordelijkheden ten aanzien van de organisatie opnemen. vanuit eigen hulpverleningservaring, de rol van een ervaringsdeskundige benoemen	BC 044 ED	Het perspectief van de ervaringsdeskundige	Klasgesprek
de eigen positie en opdracht bewaken eigen grenzen bewaken bij het vertellen van de levensgeschiedenis	BC 062 ED	Omgaan met grenzen.	Levensverhalen uitwisselen
de verbinding tussen zijn geschiedenis en zijn functioneren in hun werksituatie uitdiepen. elementen uit zijn geschiedenis onderzoeken.	BC 064 ED	Levensgeschiedenis.	Levensverhalen uitwisselen

14.4 Sleutelvaardigheden

Volgende sleutelvaardigheden komen aan bod binnen deze module:

Sleutelvaardigheid	Specificatie	Code
Zelfvertrouwen	In staat zijn om een taak aan te pakken vanuit geloof in eigen kunnen en kunnen	SV33
Assertiviteit	In staat zijn eigen meningen en gevoelens te verwoorden en ervoor op te komen	SV03
Empathie	In staat zijn zich in te leven in iemands situatie, er begrip voor op brengen en er tactvol mee om te gaan	SV11

15 Module Methodische training 2: M BN 035, 100Lt

Administratieve code: 9703

15.1 Algemene doelstelling van de module

In deze module “methodische training” ligt de nadruk op een eerste kennismaking met het werkveld. Ook het stageplaatskeuzeproces krijgt in deze module een plaats.

15.2 Beginsituatie

- Geen voorkennis vereist

15.3 Leerplandoelstellingen en leerinhouden

Leerplandoelstellingen met inbegrip van basiscompetenties (BC), eigen doelen (ED) en <i>uitbreidingsdoelstellingen (steeds cursief)</i> , De cursisten kunnen	BC /ED	Leerinhouden	Methodologische wenken
vanzelfsprekendheden, waarden, normen, veronderstellingen, vooroordelen,... bevragen. beleid -en kwaliteitsprincipes in het welzijnswerk herkennen.	BC 007 ED	Beleid -en kwaliteitsprincipes in het welzijnswerk. Bv. Inclusie, emancipatorisch werken, participatief werken, subsidiariteitsbeginsel.	Praktijkbezoek. Gastspreker. Doceren.
ten overstaan van de kansarme cliënt over de omgang met vertrouwelijke informatie duidelijkheid scheppen. deontologische code van een organisatie benoemen.	BC 021 ED	Basis van deontologie	Doceren Onderwijsleergesprek.
ten overstaan van de kansarme cliënt de eigen grenzen binnen de organisatie duidelijk maken. de taak en het mandaat van de hulpverlening binnen de organisatie benoemen.	BC 022 ED	Het takenpakket van verschillende organisaties en diensten.	Folders bespreken Personeelsgidsen bekijken
de inzet, de eigen kennis, krachten, capaciteiten en eigenheid van de kansarme cliënt benoemen. de ervaringen van de kansarme ten aanzien van de hulpverlener bespreekbaar maken.	BC 027 ED	Spiegelen van krachten, capaciteiten en verwachtingen van de kansarme cliënt. Ik - boodschappen	Oefeningen rond ik-boodschappen Tweegesprekken
aan de kansarme cliënt over het aanbod van de eigen organisatie informatie verstrekken. de verschillende sectoren binnen de welzijnssector benoemen. per sector de doelstellingen formuleren. sociale kaart hanteren.	BC 040 ED ED	Welzijnssectoren zoals: OCMW, AWW, K&G, Bijzondere jeugdzorg, Samenlevingsopbouw, armoedeverenigingen	Doceren de sociale kaart verkennen. Opdrachten uitvoeren. Werken met folders

Leerplandoelstellingen met inbegrip van basiscompetenties (BC), eigen doelen (ED) en <i>uitbreidingsdoelstellingen (steeds cursief)</i> , De cursisten kunnen	BC /ED	Leerinhouden	Methodologische wenken
de werkwijze van een organisatie toelichten.	ED ED		
in functie van de eigen opdrachten binnen de organisatie een eigen agenda opmaken. afspraken bijhouden.	BC 045 ED	Werken met een agenda	Oefenen met agenda
over de eigen acties mondeling rapporteren de kern van een verhaal weergeven.	BC 050 ED	Hoofd- en bijzaken leren onderscheiden	Klasgesprek
van de deskundigheid van anderen gebruik maken. de taak en het mandaat van de hulpverlener binnen de organisatie benoemen.	BC 055 ED	Takenpakket van de hulpverlener	Video Functieprofiel van hulpverleners
functionele informatie uitwisselen. informatieve vragen stellen.	BC 056 ED	Informatieve vragen	Oefeningen
de eigen positie en opdracht bewaken. arbeidsattitudes benoemen.	BC 062 ED	Arbeidsattitudes	Video Klasgesprek

15.4 Sleutelvaardigheden

Volgende sleutelvaardigheden komen aan bod binnen deze module:

Sleutelvaardigheid	Specificatie	Code
Contactvaardigheid	In staat zijn om contact te leggen en eventueel te onderhouden, ook in moeilijke situaties (onder meer met mensen met verschillende opvattingen en achtergrond).	SV06
Kritische ingesteldheid.	In staat zijn zichzelf en zijn omgeving in vraag te stellen, de waarde van een bewering of een feit, de haalbaarheid van een vooropgesteld doel te verifiëren, alvorens een stelling in te nemen.	SV15
Leergierigheid	In staat zijn om actief te zoeken naar situaties om zijn competenties te verbreden en te verdiepen.	SV19

16 Module Methodische training 3: M BN 036, 160Lt

Administratieve code: 9704

16.1 Algemene doelstelling van de module

De focus van deze module is de inschakeling in de stageorganisatie en de samenwerking met andere beroepskrachten in deze organisatie. Er wordt ingegaan op de eigen rol in de organisatie, en een aantal basisvaardigheden worden geoefend: een intakegesprek, vragen stellen, een telefoongesprek voeren,...

16.2 Beginsituatie

- Geen voorkennis vereist

16.3 Leerplandoelstellingen en leerinhouden

Leerplandoelstellingen met inbegrip van basiscompetenties (BC), eigen doelen (ED) en <i>uitbreidingsdoelstellingen (steeds cursief),</i> De cursisten kunnen	BC /ED	Leerinhouden	Methodologische wenken
het perspectief van kansarmen uitleggen aan mensen die geen doorleefde kennis hebben van kansarmoede. de armoedebeleving met voorbeelden illustreren. eigen grenzen benoemen. privacy van anderen en zichzelf respecteren.	BC 001 ED ED ED	Eigen grenzen in samenwerking	doceren klasgesprek
onduidelijkheden en storingen in de communicatie tussen de beleidsmakers, hulp- en dienstverleners enerzijds en mensen in kansarmoede anderzijds aan de orde stellen. storingen in de samenwerking hanteren. eigen territorium en territorium van anderen herkennen.	BC 002 ED ED	Territoriumleer	Video en onderwijsleergesprek
elementen aanbrengen die het mogelijk maken de missing link te verduidelijken. het perspectief van de ander bevragen. de missing link in armoedesituaties waar men niet persoonlijk bij betrokken is benoemen.	BC 003 ED ED	Missing link.	Film (Vb. Ladybird, Ca commence aujourd'hui) Stageopdracht
naar afstemming van de verschillen in betekenisgeving streven. het verschil tussen waarnemen, observeren en interpreteren weergeven.	BC 004 ED	Waarnemen, observeren en interpreteren	Oefeningen

Leerplandoelstellingen met inbegrip van basiscompetenties (BC), eigen doelen (ED) en <i>uitbreidingsdoelstellingen (steeds cursief)</i> , De cursisten kunnen	BC /ED	Leerinhouden	Methodologische wenken
over eigen interpretaties in gesprek gaan.	ED		
vanzelfsprekendheden, waarden, normen, veronderstellingen, vooroordelen,... bevragen. ten overstaan van de kansarme cliënt de eigen grenzen binnen de organisatie duidelijk maken. het belang van beroepshoudingen verwoorden. beroepshoudingen met eigen waarden en normen verbinden.	BC 007 BC 022 ED ED	Beroepshoudingen	Prioriteitenlijst met nabespreking
voor de rechten van personen die in kansarmoede leven aandacht vragen.	BC 009	Leefwereld van mensen in armoede	Discussiespel, stellingenspel
op de mogelijke invoering van nieuwe uitsluitingmechanismen adequaat reageren. drempels in de werking van een organisatie signaleren.	BC 010 ED	Communicatiestructuur –of lijnen van een organisatie. Organigram van een organisatie.	doceren
de organisatie voor drempels in de eigen werking alert maken. over drempels in de werking van een organisatie in dialoog gaan.	BC 012 ED	Communicatiestructuur Signaleren	Doceren klasgesprek
de kansarme cliënt rustig zijn verhaal laten doen. actief luisteren.	BC 015 ED	Actief luisteren	oefeningen
met een oprechte en open houding naar de kansarme cliënt luisteren. over de beleving van de cliënt vragen stellen. het eigen gevoel tijdens een gesprek onderkennen. met gevoelens van anderen respectvol omgaan.	BC 016 ED ED ED	Vragen stellen. Omgaan met gevoelens, emoties.	Doos vol gevoelens
de inzet, de eigen kennis, krachten, capaciteiten en eigenheid van de kansarme cliënt benoemen. In overleg met collega's, capaciteiten en krachten van de kansarme cliënt benoemen.	BC 027 ED	Kernkwadranten	Doceren Gebruik van kwaliteitspel
de kansarme cliënt in zijn competentie om zelf stappen te zetten ondersteunen de nodige gesprekstechnieken in een ondersteunend gesprek	BC 029 ED	Gesprekstechnieken(voeren van het hulpverlenend gesprek)	Doceren klasgesprek

Leerplandoelstellingen met inbegrip van basiscompetenties (BC), eigen doelen (ED) en <i>uitbreidingsdoelstellingen (steeds cursief),</i> De cursisten kunnen	BC /ED	Leerinhouden	Methodologische wenken
integreren.			
aan goede professionele relaties werken. op eigen capaciteiten en valkuilen reflecteren. eigen leerdoelen formuleren.	BC 054 ED ED	Doelen formuleren. Ontwikkelen van eigen leiderschap. Kernkwadranten	Doceren klasgesprek
elementen die het perspectief van de kansarme cliënt verruimen, aanbrengen. bij casusbespreking elementen van de missing link aanbrengen. aspecten uit het eigen levensverhaal met verhalen van andere kansarmen verbinden.	BC 032 ED ED	Missing link	Artikels, casusbespreking
hun planning bewaken. een werkplanning maken.	BC 046 ED	Leren werken met een agenda Plannen en organiseren	Agenda invullen en oefening rond werkplanning.
afspraken nakomen.	BC 047	Plannen en organiseren	klasgesprek
mondeling en schriftelijk in het Nederlands communiceren. rond een deelaspect van armoede een getuigenis brengen.	BC 048 ED	Spreken voor een groep.	Getuigenis brengen.
van een overleg eigen notities maken. voor eigen gebruik notities maken.	BC 049 ED	Rapporteren	Individuele oefeningen
over de eigen acties schriftelijk rapporteren. een rapportagemiddel dat past bij zichzelf hanteren.	BC 051 ED	Rapportagemethodes	Individuele oefeningen
in overlegsituaties het woord nemen. rollen en verantwoordelijkheden binnen een overleg benoemen. een eigen mening gepast formuleren.	BC 052 ED ED	Vergaderen Rollen in een vergadering Eigen leiderschap	Doceren klasgesprek
communicatiemiddelen op de situatie afstemmen een telefoongesprek voeren. communicatielijnen binnen een organisatie beschrijven.	BC 053 ED ED	Organigram Leren telefoneren	Oefenen
aan goede professionele relaties werken. op eigen capaciteiten en valkuilen reflecteren. over eigen positie in een samenwerkingsrelatie reflecteren.	BC 054 ED ED	Kernkwadranten. Macht en onmacht Werken in tandem.	Klasgesprek doceren

Leerplandoelstellingen met inbegrip van basiscompetenties (BC), eigen doelen (ED) en <i>uitbreidingsdoelstellingen (steeds cursief),</i> De cursisten kunnen	BC /ED	Leerinhouden	Methodologische wenken
met macht- en onmachtmechanismen in een samenwerkingsrelatie omgaan.	ED		
van de deskundigheid van anderen gebruik maken. de sterktes van de hulpverlening benoemen.	BC 055 ED	Sterktes van de hulpverlening	klasgesprek
functionele informatie uitwisselen. binnen een samenwerking privacy respecteren. hoofd- en bijzaken onderscheiden.	BC 056 ED ED	Omgaan met privacy Beroepsgeheim	Doceren Oefeningen in groep
constructief feedback op de organisatie geven. constructief met ontvangen feedback omgaan. positieve aspecten van de werking van een organisatie benoemen. feedback geven feedback ontvangen.	BC 057 BC 058 ED ED ED	Signaleren Feedback geven en ontvangen.	klasgesprek
bij overleg ruimte voor de ander laten. eigen territorium en territorium van anderen respecteren.	BC 059 ED	Toegepaste territoriumtheorie	klasgesprek
de eigen positie en opdracht bewaken. eigen leerdoelen formuleren. bewust eigen keuzes maken.	BC 062 ED ED	Doelen formuleren. Ontwikkelen van eigen Leiderschap Kernkwadranten.	klasgesprek

16.4 Sleutelvaardigheden

Volgende sleutelvaardigheden komen aan bod binnen deze module:

Sleutelvaardigheid	Specificatie	Code
Contactvaardigheid	In staat zijn om contact te leggen en eventueel te onderhouden, ook in moeilijke situaties (onder meer met mensen met verschillende opvattingen en achtergrond).	SV06
Assertiviteit	In staat zijn eigen meningen en gevoelens te verwoorden en ervoor op te komen.	SV03
Kritische ingesteldheid	In staat zijn zichzelf en zijn omgeving in vraag te stellen, de waarde van een bewering of een feit, de haalbaarheid van een vooropgesteld doel te verifiëren, alvorens een stelling in te nemen.	SV15

Leerbekwaamheid	In staat zijn om, via geëigende leerprocessen, zijn competenties te verbreden en te verdiepen.	SV18
Zelfvertrouwen	In staat zijn om een taak aan te pakken vanuit geloof in eigen kennen en kunnen	SV33

17 Module Methodische training 4: M BN 037, 160Lt

Administratieve code: 9705

17.1 Algemene doelstelling van de module

In deze laatste module "methodische training" worden twee belangrijke inhouden behandeld:

- hoe kan de ervaringsdeskundige processen stimuleren bij cliënten? De klemtoon ligt hier op allerlei aspecten van de relatieontwikkeling met cliënten.
- Voorbereiding op de beleidsgerichte functies van de ervaringsdeskundige.

17.2 Beginsituatie

- Geen voorkennis vereist

17.3 Leerplandoelstellingen en leerinhouden

Leerplandoelstellingen met inbegrip van basiscompetenties (BC), eigen doelen (ED) en <i>uitbreidingsdoelstellingen (steeds cursief),</i> De cursisten kunnen	BC /ED	Leerinhouden	Methodologische wenken
naar afstemming van de verschillen in betekenisgeving streven. over eigen interpretaties met de cliënt in gesprek gaan. over eigen interpretaties met het organisatiebeleid in gesprek gaan.	BC 004 ED ED	Waarnemen, observeren en interpreteren	casebespreking
vanzelfsprekendheden, waarden, normen, veronderstellingen, vooroordelen,... bevragen. over zijn waarden en normen aan de cliënt vragen stellen.	BC 007 ED	Vragen stellen Waarden en normenbeleving bij mensen in armoede.	klasgesprek
op de mogelijke invoering van nieuwe uitsluitingmechanismen adequaat reageren. uitsluitingmechanismen in het werkveld bespreken. de effecten van maatregelen die een organisatie neemt in functie van mensen in armoede evalueren. rond emancipatorisch werken in een organisatie voorstellen formuleren.	BC 010 ED ED ED	Uitsluitingmechanismen in het werkveld Beleidsbeïnvloedend werken. Emancipatorische werken	Casebespreking doceren
structurele problemen aan bevoegde personen melden. beïnvloedingsstrategieën evalueren.	BC 011 ED	Verschillende beïnvloedingsstrategieën in concrete cases	Doceren klasgesprek
bij bevoegde personen naar de opvolging van het signaal	BC 013	Effecten van beïnvloedingsacties in concrete cases	Doceren

Leerplandoelstellingen met inbegrip van basiscompetenties (BC), eigen doelen (ED) en <i>uitbreidingsdoelstellingen (steeds cursief),</i> De cursisten kunnen	BC /ED	Leerinhouden	Methodologische wenken
informeren. effecten van beïnvloedingsacties evalueren.	ED		klasgesprek
aan de eigenheid van de kansarme cliënt ruimte geven. de kansarme cliënt rustig zijn verhaal laten doen. met een oprechte en open houding naar de kansarme cliënt. ook in moeilijke omstandigheden een actief luisterende houding aannemen.	BC 014 BC 015 BC 016 ED	Actief luisteren	Oefeningen in de klasgroep
aan de gevoelswereld van de kansarme cliënt ruimte geven. de gevoelswereld van de kansarme cliënt erkennen. over de verschillende niveaus van een boodschap doorvragen. over de verschillende niveaus van een boodschap feedback geven.	BC 017 BC 018 ED ED	Niveaus van een boodschap	Doceren rollenspel
als dit past in de context met de kansarme cliënt eigen ervaringen delen. zich ten overstaan van de kansarme cliënt kwetsbaar opstellen. op een gepaste manier eigen ervaringen in het hulpverleningsproces inbrengen.	BC 019 BC 020 ED	Rol en positie van een EK in een hulpverleningsrelatie.	Doceren rollenspel
over de relatie tussen de geschiedenis van de kansarme cliënt en de context enerzijds en zijn huidige situatie en zelfbeleving anderzijds een dialoog met de kansarme cliënt op gang brengen. het eigen groeiproces analyseren.	BC 024 ED		
opdat de kansarme cliënt meer zicht krijgt op de essentie van zijn hulpvraag, gepaste vragen stellen. alle soorten vragen in een hulpverlenend gesprek hanteren.	BC 025 ED	Contextueel en systemisch bevragen	rollenspel
in overleg met de kansarme cliënt haalbare stappen voor verbetering van zijn situatie zoeken. de inzet, de eigen kennis, krachten, capaciteiten en eigenheid van de kansarme cliënt benoemen.	BC 026 BC 027	Empowerment. Overlevingsstrategieën Empowerment en kernkwadranten.	casebespreking

Leerplandoelstellingen met inbegrip van basiscompetenties (BC), eigen doelen (ED) en <i>uitbreidingsdoelstellingen (steeds cursief),</i> De cursisten kunnen	BC /ED	Leerinhouden	Methodologische wenken
de inzet, de eigen kennis, krachten, capaciteiten en eigenheid van de kansarme cliënt erkennen. de verantwoordelijkheid voor het groeiproces bij de kansarme cliënt laten. cliënten stimuleren om eigen leiderschap op te nemen. overlevingsstrategieën herkennen. de cliënt in zijn inzet, capaciteiten en krachten bevestigen.	BC 028 BC 037 ED ED ED		
met de kansarme cliënt het groeiproces evalueren.	BC 030		Casebespreking klasgesprek
elementen die het perspectief van de kansarme cliënt verruimen, aanbrengen. cliënten in het reflecteren over hun positie in allerlei relaties ondersteunen.	BC 032 ED	Macht en onmacht. Reddersdriehoek en axenroos.	Casebespreking Klasgesprek doceren
zich tegenover de kansarme cliënt spiegelend opstellen.	BC 034	Gesprekstechnieken. Spiegelen	rollenspel
zich tegenover de kansarme cliënt confronterend opstellen.	BC 035	Gesprekstechniek: confronteren.	rollenspel
de beperkingen in het groeiproces van de kansarme cliënt accepteren. de verantwoordelijkheid voldoende bij de cliënt laten liggen.	BC 038 ED	Grenzen, rollen en verantwoordelijkheid van jezelf als hulpverlener en de cliënt	Klasgesprek casebespreking
constructief met ontvangen feedback omgaan.	BC 058	Feedback i.v.m. o.a. de rollenspelen in de klasgroep	Individuele bespreking
de eigen positie en opdracht bewaken.	BC 062		

17.4 Sleutelvaardigheden

Volgende sleutelvaardigheden komen aan bod binnen deze module:

Sleutelvaardigheid	Specificatie	Code
Contactvaardigheid	In staat zijn om contact te leggen en eventueel te onderhouden, ook in moeilijke situaties (onder meer met mensen met verschillende opvattingen en achtergrond).	SV06
Assertiviteit	In staat zijn eigen meningen en gevoelens te verwoorden en ervoor op te komen.	SV03

Kritische ingesteldheid	In staat zijn zichzelf en zijn omgeving in vraag te stellen, de waarde van een bewering of een feit, de haalbaarheid van een vooropgesteld doel te verifiëren, alvorens een stelling in te nemen.	SV15
Leerbekwaamheid	In staat zijn om, via geëigende leerprocessen, zijn competenties te verbreden en te verdiepen.	SV18
Zelfvertrouwen	In staat zijn om een taak aan te pakken vanuit geloof in eigen kennen en kunnen	SV33

18 Module Psychologische processen en vaardigheden 1: M BN 038, 60Lt

Administratieve code: 9706

18.1 Algemene doelstelling van de module

Door de koppeling van leerinhouden uit de ontwikkelingspsychologie met de persoonlijke levenservaringen van de cursisten wordt een basis gelegd voor bewustwording- en ontschuldigingsprocessen bij de cursisten. Professionele ervaringsdeskundigen moeten kansarme cliënten kunnen ondersteunen. Hiervoor is voldoende inzicht in de individualiteit van kansarme mensen noodzakelijk.

18.2 Beginsituatie

Geen voorkennis vereist

18.3 Leerplandoelstellingen en leerinhouden

Leerplandoelstellingen met inbegrip van basiscompetenties (BC), eigen doelen (ED) en <i>uitbreidingsdoelstellingen (steeds cursief)</i> , De cursisten kunnen	BC /ED	Leerinhouden	Methodologische wenken
vanzelfsprekendheden, waarden, normen, veronderstellingen, vooroordelen, ...bevragen. de factoren die ontwikkeling beïnvloeden benoemen. het gedrag van kinderen aan de ontwikkelingsfasen koppelen.	BC 007 ED ED	Ontwikkelingspsychologie	Doceren
aan de eigenheid van de kansarme cliënt ruimte geven. met de individuele verschillen tussen kansarme cliënten rekening houden. de grote lijnen van ontwikkeling benoemen. de betekenis van gemiddelde ontwikkelingstrajecten kaderen. pedagogische taken aan de ontwikkelingsfasen koppelen.	BC 014 BC 023 ED ED ED	De fasen in ontwikkelingspsychologie Gemiddeld ontwikkelingsverloop op lichamelijk, psychologisch en sociaal- emotioneel gebied Pedagogische taken	Doceren Klasgesprek Literatuurstudie Video
aan de gevoelswereld van de kansarme cliënt ruimte geven. de gevoelswereld van de kansarme cliënt erkennen. het proces van ontstaan van hechting beschrijven. de gevolgen van veilige en onveilige hechting benoemen. de gevolgen van plaatsing voor de betrokkenen benoemen.	BC 017 BC 018 ED ED ED	Hechtingstheorie Plaatsing	Doceren Klasgesprek
over de relatie tussen de geschiedenis van de kansarme cliënt en de context enerzijds en zijn huidige situatie en	BC 024	Hechting, ontwikkelingsfasen en ouder-kindrelatie	Levensverhalen

Leerplandoelstellingen met inbegrip van basiscompetenties (BC), eigen doelen (ED) en <i>uitbreidingsdoelstellingen (steeds cursief),</i> De cursisten kunnen	BC /ED	Leerinhouden	Methodologische wenken
zelfbeleving anderzijds een dialoog met de kansarme cliënt op gang brengen. de hechtingstheorie op de eigen geschiedenis toepassen. ontwikkelingsfasen op de eigen levensgeschiedenis toepassen. over de ouder-kindrelatie ervaringen uitwisselen.	ED ED ED		onderwijsleergesprek

18.4 Sleutelvaardigheden

Volgende sleutelvaardigheden komen aan bod binnen deze module:

Sleutelvaardigheid	Specificatie	Code
Contactvaardigheid	In staat zijn om contact te leggen en eventueel te onderhouden, ook in moeilijke situaties (onder meer met mensen met verschillende opvattingen en achtergrond).	SV06
Empathie	In staat zijn zich in te leven in iemands situatie, er begrip voor op te brengen en er tactvol mee om te gaan	SV11
Kritische ingesteldheid	In staat zijn zichzelf en zijn omgeving in vraag te stellen, de waarde van een bewering of een feit, de haalbaarheid van een vooropgesteld doel te verifiëren, alvorens een stelling in te nemen.	SV15
Zelfvertrouwen	In staat zijn om een taak aan te pakken vanuit geloof in eigen kennen en kunnen.	SV33

19 Module Psychologische processen en vaardigheden 2: M BN 039, 40Lt

Administratieve code: 9707

19.1 Algemene doelstelling van de module

Hier worden leerinhouden uit het systeemdenken met de persoonlijke levenservaringen van de cursisten gekoppeld, als basis voor inzicht in de individualiteit van kansarmen, inzicht in relatiepatronen, en voor groei- en ontschuldigingsprocessen bij de cursisten.

19.2 Beginsituatie

Geen voorkennis vereist

19.3 Leerplandoelstellingen en leerinhouden

Leerplandoelstellingen met inbegrip van basiscompetenties (BC), eigen doelen (ED) en <i>uitbreidingsdoelstellingen (steeds cursief)</i> , De cursisten kunnen	BC /ED	Leerinhouden	Methodologische wenken
aan de eigenheid van de kansarme cliënt ruimte geven. met de individuele verschillen tussen kansarme cliënten rekening houden. regels die in een gezinssysteem werkzaam zijn benoemen. rollen en posities in een gezin benoemen. bepaalde regels die veel voorkomen in gezinnen in armoede herkennen. de functie van regels in een gezin verwoorden.	BC 014 BC 023 ED ED ED ED	Rollen en posities in een gezin Regels binnen een systeem: opvattingen, "moetens" mythes Hiërarchie binnen gezinnen De functie van regels in een gezin, o.m. homeostase en stady-state	doceren klasgesprek
over de relatie tussen de geschiedenis van de kansarme cliënt en de context enerzijds en zijn huidige situatie en zelfbeleving anderzijds een dialoog met de kansarme cliënt op gang brengen. het gezin van herkomst adhv systemische begrippen omschrijven. het verschil tussen oorzaak-gevolg denken en circulair denken weergeven. het belang van circulair denken verwoorden. de verschillende aandelen benoemen in het eigen gezinssysteem.	BC 024 ED ED ED ED	Genogram Gezinskaart Lineair denken en circulair denken	casusbespreking

Leerplandoelstellingen met inbegrip van basiscompetenties (BC), eigen doelen (ED) en <i>uitbreidingsdoelstellingen (steeds cursief)</i> , De cursisten kunnen	BC /ED	Leerinhouden	Methodologische wenken
opdat de kansarme cliënt meer zicht krijgt op de essentie van zijn hulpvraag, gepaste vragen stellen. bepaalde regels die veel voorkomen in gezinnen in armoede vanuit eigen ervaringen omschrijven. relatiepatronen die veel voorkomen in gezinnen in armoede vanuit eigen ervaringen omschrijven.	BC 025 ED ED	Het effect van regels binnen een systeem Coalities, parentificatie,...	onderwijsleergesprek
elementen die het perspectief van de kansarme cliënt verruimen, aanbrenge de basisbegrippen van het systeemdenken omschrijven. de verschillende systemen, die een gezin in armoede beïnvloeden, benoemen. de effecten van externe beïnvloeding op het gezinssysteem herkennen	BC 032 ED ED ED	Basistheorie systeemdenken Het gezin en zijn netwerken Open en gesloten gezinnen Grenzen binnen gezinnen	doceren onderwijsleergesprek

19.4 Sleutelvaardigheden

Volgende sleutelvaardigheden komen aan bod binnen deze module

Sleutelvaardigheid	Specificatie	Code
Contactvaardigheid	In staat zijn om contact te leggen en eventueel te onderhouden, ook in moeilijke situaties (onder meer met mensen met verschillende opvattingen en achtergrond).	SV06
Empathie	In staat zijn zich in te leven in iemands situatie, er begrip voor op te brengen en er tactvol mee om te gaan	SV11
Kritische ingesteldheid	In staat zijn zichzelf en zijn omgeving in vraag te stellen, de waarde van een bewering of een feit, de haalbaarheid van een vooropgesteld doel te verifiëren, alvorens een stelling in te nemen.	SV15
Zelfvertrouwen	In staat zijn om een taak aan te pakken vanuit geloof in eigen kennen en kunnen.	SV33

20 Module Psychologische processen en vaardigheden 3: M BN 040, 40Lt

Administratieve code: 9708

20.1 Algemene doelstelling van de module

Hier worden leerinhouden uit het systeem denken en het contextueel denken toegepast op situaties uit het eigen leven, en op stage- en andere cases.

20.2 Beginsituatie

Geen voorkennis vereist.

20.3 Leerplandoelstellingen en leerinhouden

Leerplandoelstellingen met inbegrip van basiscompetenties (BC), eigen doelen (ED) en <i>uitbreidingsdoelstellingen (steeds cursief)</i> , De cursisten kunnen	BC /ED	Leerinhouden	Methodologische wenken
aan de eigenheid van de kansarme cliënt ruimte geven. aan de gevoelswereld van de kansarme cliënt ruimte geven. de gevoelswereld van de kansarme cliënt erkennen. met de individuele verschillen tussen kansarme cliënten rekening houden. de effecten van de eigen geschiedenis op de verschillende (sub)systemen waarbinnen men leeft, omschrijven. de verschillende aandelen benoemen in cliëntsituaties. vanuit contextueel perspectief erkenning geven.	BC 014 BC 017 BC 018 BC 023 ED ED ED	Toepassing van systeemdenken op: – cliëntsituaties – stage-ervaringen – eigen levenssituaties	casebespreking klasgesprek rollenspel
over de relatie tussen de geschiedenis van de kansarme cliënt en de context enerzijds en zijn huidige situatie en zelfbeleving anderzijds een dialoog met de kansarme cliënt op gang brengen. circulair denken op een cliëntsysteem toepassen. contextueel denken op een cliëntsysteem toepassen.	BC 024 ED ED	toepassing van circulair denken op cases uit o.m. de stage toepassing van contextueel denken op cases uit o.m. de stage	
opdat de kansarme cliënt meer zicht krijgt op de essentie van zijn hulpvraag, gepaste vragen stellen. elementen die het perspectief van de kansarme cliënt verruimen, aanbrengen. de verschillende aandelen in een cliëntsituatie in kaart	BC 025 BC 032 ED	Toepassing van systeemdenken op: – cliëntsituaties – stage-ervaringen	casebespreking klasgesprek

Leerplandoelstellingen met inbegrip van basiscompetenties (BC), eigen doelen (ED) en <i>uitbreidingsdoelstellingen (steeds cursief)</i> , De cursisten kunnen	BC /ED	Leerinhouden	Methodologische wenken
brengen.		– eigen levenssituaties	
de inzet, de eigen kennis, krachten, capaciteiten en eigenheid van de kansarme cliënt erkennen. voor de eigenheid van een cliëntstelsel respect tonen.	BC 028 ED	Toepassing van systeemdenken op: – cliëntsituaties – stage-ervaringen – eigen levenssituaties	casebespreking klasgesprek
de verantwoordelijkheid voor het groeiproces bij de kansarme cliënt laten. de beperkingen in het groeiproces van de kansarme cliënt accepteren. bevorderende en belemmerende elementen van het ontschuldigingsproces bij kansarme cliënten herkennen.	BC 037 BC 038 ED	Toepassing van systeemdenken op: – cliëntsituaties – stage-ervaringen – eigen levenssituaties	Casebespreking klasgesprek
de verbinding tussen zijn geschiedenis en zijn functioneren in zijn werksituatie uitdiepen. voor de psychische en fysieke integriteit van zichzelf, collega's en cliënten instaan. de samenhang tussen hun eigen interpretaties en hun analyses verwoorden. bij een probleemsituatie meerdere hypothesen formuleren.	BC 064 BC 072 ED ED	Toepassing van systeemdenken op: – cliëntsituaties – stage-ervaringen – eigen levenssituaties	casebespreking klasgesprek

20.4 Sleutelvaardigheden

Volgende sleutelvaardigheden komen aan bod binnen deze module

Sleutelvaardigheid	Specificatie	Code
Contactvaardigheid	In staat zijn om contact te leggen en eventueel te onderhouden, ook in moeilijke situaties (onder meer met mensen met verschillende opvattingen en achtergrond).	SV06
Empathie	In staat zijn zich in te leven in iemands situatie, er begrip voor op te brengen en er tactvol mee om te gaan	SV11
Kritische ingesteldheid	In staat zijn zichzelf en zijn omgeving in vraag te stellen, de waarde van een bewering of een feit, de haalbaarheid van een vooropgesteld doel te verifiëren, alvorens een stelling in te nemen.	SV15
Zelfvertrouwen	In staat zijn om een taak aan te pakken vanuit geloof in eigen kennis en kunnen.	SV33

21 Module Psychologische processen en vaardigheden 4: M BN 041, 40Lt

Administratieve code: 9709

21.1 Algemene doelstelling van de module

Hier worden leerinhouden uit het contextueel denken met de persoonlijke levenservaringen van de cursisten gekoppeld, als basis voor inzicht in de individualiteit van kansarmen, inzicht in relatiepatronen, en voor groei- en ontschuldigingsprocessen bij de cursisten. Het contextueel denken is een belangrijke pijler van de opleiding en wordt ook vaak in andere modules gehanteerd als verklaringskader.

21.2 Beginsituatie

Geen voorkennis vereist.

21.3 Leerplandoelstellingen en leerinhouden

Leerplandoelstellingen met inbegrip van basiscompetenties (BC), eigen doelen (ED) en <i>uitbreidingsdoelstellingen (steeds cursief)</i> , De cursisten kunnen	BC /ED	Leerinhouden	Methodologische wenken
aan de eigenheid van de kansarme cliënt ruimte geven. aan de gevoelswereld van de kansarme cliënt ruimte geven. de gevoelswereld van de kansarme cliënt erkennen. met de individuele verschillen tussen kansarme cliënten rekening houden. wat hulpbronnen zijn omschrijven. de verschillende vormen van loyaliteit in cliëntsystemen herkennen. wat meerzijdige partijdigheid betekent omschrijven.	BC 014 BC 017 BC 018 BC 023 ED ED ED	Zoeken naar hulpbronnen Het belang van actie Loyaliteiten Meerzijdige partijdigheid	Klasgesprek casusbespreking klasleergesprek doceren
over de relatie tussen de geschiedenis van de kansarme cliënt en de context enerzijds en zijn huidige situatie en zelfbeleving anderzijds een dialoog met de kansarme cliënt op gang brengen. wat loyaliteitsconflicten zijn omschrijven. de verschillende vormen van loyaliteit linken aan de eigen geschiedenis.	BC 024 ED ED	Onzichtbare loyaliteit Gespleten loyaliteit Loyaliteiten	Doceren Casusbespreking Klasleergesprek
opdat de kansarme cliënt meer zicht krijgt op de essentie van	BC 025	De dimensie van:	Doceren

Leerplandoelstellingen met inbegrip van basiscompetenties (BC), eigen doelen (ED) en <i>uitbreidingsdoelstellingen (steeds cursief)</i> , De cursisten kunnen	BC /ED	Leerinhouden	Methodologische wenken
zijn hulpvraag, gepaste vragen stellen. elementen die het perspectief van de kansarme cliënt verruimen, aanbrengen. de 4 dimensies binnen de contextuele benadering omschrijven. verschillende vormen van loyaliteit omschrijven. effecten van parentificatie benoemen.	BC 032 ED ED ED	- de feiten - de psychologie - de interacties - de relationele ethiek - wat is zijnsloyaliteit? - wat is horizontale loyaliteit? - wat is het verschil tussen existentiële en verworven loyaliteit? - parentificatie - circulaire patronen bij parentificatie	klasleergesprek
de inzet, de eigen kennis, krachten, capaciteiten en eigenheid van de kansarme cliënt erkennen. aspecten van zelfafbakening herkennen.	BC 028 ED		
de verantwoordelijkheid voor het groeiproces bij de kansarme cliënt laten. de beperkingen in het groeiproces van de kansarme cliënt accepteren. aangeven hoe hulpbronnen kunnen worden aangeboord bij cliëntsystemen. de gevolgen van storingen in de balans van geven en ontvangen omschrijven.	BC 037 BC 038 ED ED	Zoeken naar hulpbronnen Belang van actie Destructief gerechtigd zijn Roulerende rekening Legaat en delegaat	Casusbespreking vanuit eigen ervaring doceren klasleergesprek
de verbinding tussen zijn geschiedenis en zijn functioneren in zijn werksituatie uitdiepen. voor de psychische en fysische integriteit van zichzelf, collega's en cliënten instaan. de balans van geven en ontvangen in de relaties tussen mensen omschrijven.	BC 064 BC 072 ED	De balans van geven en ontvangen Gerechtigde aanspraak verdienste verwerven	Doceren Klasleergesprek

21.4 Sleutelvaardigheden

Volgende sleutelvaardigheden komen aan bod binnen deze module

Sleutelvaardigheid	Specificatie	Code
Contactvaardigheid	In staat zijn om contact te leggen en eventueel te onderhouden, ook in moeilijke situaties (onder meer met mensen met verschillende opvattingen en achtergrond).	SV06
Empathie	In staat zijn zich in te leven in iemands situatie, er begrip voor op te brengen en er tactvol mee om te gaan	SV11
Kritische ingesteldheid	In staat zijn zichzelf en zijn omgeving in vraag te stellen, de waarde van een bewering of een feit, de haalbaarheid van een vooropgesteld doel te verifiëren, alvorens een stelling in te nemen.	SV15
Zelfvertrouwen	In staat zijn om een taak aan te pakken vanuit geloof in eigen kennen en kunnen.	SV33

22 Module Psychologische processen en vaardigheden 5: M BN 042, 40Lt

Administratieve code: 9710

22.1 Algemene doelstelling van de module

De invalshoek van deze module is: hoe kunnen systeemtheoretische en contextuele elementen worden aangewend in de functie en taken van een opgeleide ervaringsdeskundige?

22.2 Beginsituatie

Geen voorkennis vereist

22.3 Leerplandoelstellingen en leerinhouden

Leerplandoelstellingen met inbegrip van basiscompetenties (BC), eigen doelen (ED) en <i>uitbreidingsdoelstellingen (steeds cursief)</i> , De cursisten kunnen	BC /ED	Leerinhouden	Methodologische wenken
aan de eigenheid van de kansarme cliënt ruimte geven. aan de gevoelswereld van de kansarme cliënt ruimte geven. de gevoelswereld van de kansarme cliënt erkennen. met de individuele verschillen tussen kansarme cliënten rekening houden. de beperkingen in het groeiproces van de kansarme cliënt accepteren. bevorderende en belemmerende elementen van het ontschuldigingsproces bij kansarme cliënten herkennen. vanuit een contextueel perspectief erkenning geven.	BC 014 BC 017 BC 018 BC 023 BC 038 ED ED	Het gebruik van contextuele vaardigheden door ervaringsdeskundigen	- doceren - casusbespreking - rollenspel
over de relatie tussen de geschiedenis van de kansarme cliënt en de context enerzijds en zijn huidige situatie en zelfbeleving anderzijds een dialoog met de kansarme cliënt op gang brengen. opdat de kansarme cliënt meer zicht krijgt op de essentie van zijn hulpvraag, gepaste vragen stellen. de verantwoordelijkheid voor het groeiproces bij de kansarme cliënt laten. contextuele vragen stellen.	BC 024 BC 025 BC 037 ED	Toepassing van contextuele vraagstelling	Casusbespreking rollenspel

Leerplandoelstellingen met inbegrip van basiscompetenties (BC), eigen doelen (ED) en <i>uitbreidingsdoelstellingen (steeds cursief)</i> , De cursisten kunnen	BC /ED	Leerinhouden	Methodologische wenken
de inzet, de eigen kennis, krachten, capaciteiten en eigenheid van de kansarme cliënt erkennen. elementen die het perspectief van de kansarme cliënt verruimen, aanbrengen. meerzijdige partijdigheid in een professionele houding ontwikkelen actuele thema's vanuit het contextueel denkkader bespreken	BC 028 BC 032 ED ED	Meerzijdige partijdigheid Verdieping specifieke thema's, bvb. adoptie, plaatsing	casusbespreking rollenspel
de verbinding tussen zijn geschiedenis en zijn functioneren in zijn werksituatie uitdiepen. voor de psychische en fysieke integriteit van zichzelf, collega's en cliënten instaan. de rol van de eigen geschiedenis in het handelen als ervaringsdeskundige beschrijven.	BC 064 BC 072 ED	De betekenis van contextuele bagage voor het optreden als ervaringsdeskundige	

22.4 Sleutelvaardigheden

Volgende sleutelvaardigheden komen aan bod binnen deze module

Sleutelvaardigheid	Specificatie	Code
Contactvaardigheid	In staat zijn om contact te leggen en eventueel te onderhouden, ook in moeilijke situaties (onder meer met mensen met verschillende opvattingen en achtergrond).	SV06
Empathie	In staat zijn zich in te leven in iemands situatie, er begrip voor op te brengen en er tactvol mee om te gaan	SV11
Kritische ingesteldheid	In staat zijn zichzelf en zijn omgeving in vraag te stellen, de waarde van een bewering of een feit, de haalbaarheid van een vooropgesteld doel te verifiëren, alvorens een stelling in te nemen.	SV15
Zelfvertrouwen	In staat zijn om een taak aan te pakken vanuit geloof in eigen kennis en kunnen.	SV33

23 Module Beroepspraktijk ervaringsdeskundige 1: M BN 043, 80Lt

Administratieve code: 9711

23.1 Algemene doelstelling van de module

In alle beroepspraktijkmodules wordt er aandacht besteed aan de 4 niveaus van het functioneren van een ervaringsdeskundige:

- de eigen groei tot beroepskracht
- de relatie-ontwikkeling met de doelgroep of de kansarme cliënt
- samenwerkingsrelaties met andere beroepsgroepen
- de signaalfunctie naar de organisatie of naar verschillende beleidsechelons

Vanaf de tweede module gaan de cursisten effectief op stage, en worden zij op deze 4 niveaus geëvalueerd op basis van de concrete taken en opdrachten die ze daar uitvoeren.

Naargelang hun persoonlijke groei tot ervaringsdeskundige, en naargelang de accenten die in de modules "Methodische training" worden gelegd, kunnen er per semester verschillende evaluatiecriteria de klemtoon krijgen.

In de eerste module ligt de klemtoon op de concrete voorbereiding van de eerste stageperiode en de kennismaking met de stage-instelling.

23.2 Beginsituatie

- Geen voorkennis vereist

23.3 Leerplandoelstellingen en leerinhouden

Leerplandoelstellingen met inbegrip van basiscompetenties (BC), eigen doelen (ED) en <i>uitbreidingsdoelstellingen (steeds cursief)</i> , De cursisten kunnen	BC /ED	Leerinhouden	Methodologische wenken
het perspectief van collega's en beleidsmakers onderzoeken.	BC 006	Mogelijke effecten op een organisatie van de introductie van ervaringsdeskundigheid	Niet van toepassing; het gaat hier over stage op de werkvloer.
aan de eigenheid van de kansarme cliënt ruimte geven.	BC 014	Voorbeelden van missing links binnen de toekomstige stageplaats	
ten overstaan van de kansarme cliënt de eigen grenzen binnen de organisatie duidelijk maken.	BC 022	De taak en het mandaat van de ervaringsdeskundige in de toekomstige stageplaats	
aan de kansarme cliënt over het aanbod van de eigen organisatie informatie verstrekken.	BC 040	De doelen van de toekomstige stageorganisatie	
over de eigen acties mondeling rapporteren.	BC 050	Functie en taak van een ED is op de stageplaats	
aan goede professionele relaties werken.	BC 054	Zichzelf als stagiair-ervaringsdeskundige voorstellen	

Leerplandoelstellingen met inbegrip van basiscompetenties (BC), eigen doelen (ED) en <i>uitbreidingsdoelstellingen (steeds cursief),</i> De cursisten kunnen	BC /ED	Leerinhouden	Methodologische wenken
constructief met ontvangen feedback omgaan.	BC 058	Feedback op de eigen voorstelling als stagiair ervaringsdeskundige Voorstelling van de andere cursisten als stagiair ED	
met kansarmen voeling en contact houden.	BC 061	De manier waarop de ED voeling en contact houdt met kansarmen in de toekomstige stageplaats	
de eigen positie en opdracht bewaken.	BC 062	Stagedoelen De omgang met een deontologische code Het belang van een stagecontract De inhoud van een stagecontract	
de verbinding tussen zijn geschiedenis en zijn functioneren in zijn werksituatie uitdiepen.	BC 064	Voor- en nadelen van de keuze van de stageplaats Consequenties van de keuze van een stageplaats	

23.4 Sleutelvaardigheden

Volgende sleutelvaardigheden komen aan bod binnen deze module:

Sleutelvaardigheid	Specificatie	Code
Contactvaardigheid	In staat zijn om contact te leggen en eventueel te onderhouden, ook in moeilijke situaties (onder meer met mensen met verschillende opvattingen en achtergronden).	SV06
Zelfvertrouwen	In staat zijn om een taak aan te pakken vanuit geloof in eigen kennen en kunnen	SV33
Assertiviteit	In staat zijn eigen meningen en gevoelens te verwoorden en ervoor op te komen.	SV03

24 Module Beroepspraktijk ervaringsdeskundige 2: M BN 044, 80Lt

Administratieve code: 9712

24.1 Algemene doelstelling van de module

In alle beroepspraktijkmodules wordt er aandacht besteed aan de 4 niveaus van het functioneren van een ervaringsdeskundige:

- de eigen groei tot beroepskracht
- de relatie-ontwikkeling met de doelgroep of de kansarme cliënt
- samenwerkingsrelaties met andere beroepsgroepen
- de signaalfunctie naar de organisatie of naar verschillende beleidsechelons

Vanaf de tweede module gaan de cursisten effectief op stage, en worden zij op deze 4 niveaus geëvalueerd op basis van de concrete taken en opdrachten die ze daar uitvoeren.

Naargelang hun persoonlijke groei tot ervaringsdeskundige, en naargelang de accenten die in de modules "Methodische training" worden gelegd, kunnen er per semester verschillende evaluatiecriteria de klemtoon krijgen.

In de tweede en derde module ligt de klemtoon op de kennismaking met de stage-instelling; de eigen werkorganisatie als stagiair en de start van de samenwerking met tandepartner of team.

De modules beroepspraktijk 2 en 3, 4 en 5 en 6 en 7 hebben in het opleidingsprofiel dezelfde basiscompetenties. Het is de bedoeling deze modules samen te organiseren zodat de cursist voldoende oefening en tijd krijgt om de competenties te realiseren. De splitsing in twee modules gebeurde vooral om organisatorische redenen.

24.2 Beginsituatie

- Geen voorkennis vereist

24.3 Leerplandoelstellingen en leerinhouden

Leerplandoelstellingen met inbegrip van basiscompetenties (BC), eigen doelen (ED) en <i>uitbreidingsdoelstellingen (steeds cursief)</i> , De cursisten kunnen	BC /ED	Leerinhouden	Methodologische wenken
elementen aanbrengen die het mogelijk maken de missing link te verduidelijken.	BC 003:	Het verband tussen de missie en doelen van de organisatie en de armoedeproblematiek De missing links in de doelen en werkwijze van de organisatie	
naar afstemming van de verschillen in betekenisgeving streven.	BC 004	Verschillen in betekenisgeving tussen henzelf en de hulpverlener	
het perspectief van collega's en beleidsmakers onderzoeken.	BC 006	De missie, visie en doelen van de stageorganisatie	
vanzelfsprekendheden, waarden, normen, veronderstellingen,	BC 007	Beleid -en kwaliteitsprincipes in het welzijnswerk op de	

Leerplandoelstellingen met inbegrip van basiscompetenties (BC), eigen doelen (ED) en <i>uitbreidingsdoelstellingen (steeds cursief),</i> De cursisten kunnen	BC /ED	Leerinhouden	Methodologische wenken
vooroordelen,...bevragen.		stageplaats	
op de mogelijke invoering van nieuwe uitsluitingmechanismen adequaat reageren.	BC 010	Voorbeeld van uitsluiting Een adequate reactie op een voorbeeld van uitsluiting op de stageplaats	
de organisatie voor drempels in de eigen werking alert maken.	BC 012	Drempels voor cliënten van de stageplaats ten aanzien van de tandempartner	
ten overstaan van de kansarme cliënt de eigen grenzen binnen de organisatie duidelijk maken.	BC 022	Zijn eigen grenzen ten aanzien van de cliënt	
hun planning bewaken.	BC 046	Stagetaken planmatig uitwerken.	
afspraken nakomen.	BC 047	Stageafspraken	
mondeling en schriftelijk in het Nederlands communiceren. van een overleg eigen notities maken. over de eigen acties schriftelijk rapporteren.	BC 048 BC 049 BC 051	Stage-ervaringen met de tandempartner Eigen notities van een overleg in verband met een groepsopdracht Stagereflecties schriftelijk weergeven Observaties schriftelijk weergeven	
aan goede professionele relaties werken.	BC 054	Functioneel met een tandempartner samenwerken	
constructief met ontvangen feedback omgaan.	BC 058	Feedback in de stage	
de grenzen van zijn functie binnen de organisatie duidelijk maken.	BC 060	Eigen territorium en dat van de tandempartner	
met kansarmen voeling en contact houden.	BC 061	Contact met kansarmen De inzet, de eigen kennis, krachten, capaciteiten en eigenheid van de kansarme cliënt Met een oprechte en open houding met de kansarme cliënt een gesprek voeren	
de eigen positie en opdracht bewaken.	BC 062	Het takenpakket voor de ervaringsdeskundige op de stageplaats	
de verbinding tussen zijn geschiedenis en zijn functioneren in zijn werksituatie uitdiepen.	BC 064	Het effect van de stage-ervaringen op het persoonlijk functioneren	

24.4 Sleutelvaardigheden

Volgende sleutelvaardigheden komen aan bod binnen deze module :

Sleutelvaardigheid	Specificatie	Code
Assertiviteit	In staat zijn eigen meningen en gevoelens te verwoorden en ervoor op te komen.	SV03
Contactvaardigheid	In staat zijn om contact te leggen en eventueel te onderhouden, ook in moeilijke situaties (onder meer met mensen met verschillende opvattingen en achtergrond).	SV06
Empathie	In staat zijn zich in te leven in iemands situatie, er begrip voor op te brengen en er tactvol mee om te gaan.	SV11
Kritische ingesteldheid	In staat zijn zichzelf en zijn omgeving in vraag te stellen, de waarde van een bewering of een feit, de haalbaarheid van een vooropgesteld doel te verifiëren, alvorens een stelling in te nemen.	SV15
Leerbekwaamheid	In staat zijn om, via geëigende leerprocessen, zijn competenties te verbreden en te verdiepen.	SV18
Leergierigheid	In staat zijn om actief te zoeken naar situaties om zijn competenties te verbreden en te verdiepen.	SV19
Zelfvertrouwen	In staat zijn om een taak aan te pakken vanuit geloof in eigen kennen en kunnen.	SV33
Zin voor initiatief	In staat zijn om problemen en taken aan te pakken zonder dat het gevraagd wordt of de omstandigheden ertoe dwingen.	SV34

25 Module Beroepspraktijk ervaringsdeskundige 3: M BN 045, 80Lt

Administratieve code: 9713

25.1 Algemene doelstelling van de module

In alle beroepspraktijkmodules wordt er aandacht besteed aan de 4 niveaus van het functioneren van een ervaringsdeskundige:

- de eigen groei tot beroepskracht
- de relatie-ontwikkeling met de doelgroep of de kansarme cliënt
- samenwerkingsrelaties met andere beroepsgroepen
- de signaalfunctie naar de organisatie of naar verschillende beleidsechelons

Vanaf de tweede module gaan de cursisten effectief op stage, en worden zij op deze 4 niveaus geëvalueerd op basis van de concrete taken en opdrachten die ze daar uitvoeren.

Naargelang hun persoonlijke groei tot ervaringsdeskundige, en naargelang de accenten die in de modules "Methodische training" worden gelegd, kunnen er per semester verschillende evaluatiecriteria de klemtoon krijgen.

In de tweede en derde module ligt de klemtoon op de kennismaking met de stage-instelling; de eigen werkorganisatie als stagiair en de start van de samenwerking met tandepartner of team.

De modules beroepspraktijk 2 en 3, 4 en 5 en 6 en 7 hebben in het opleidingsprofiel dezelfde basiscompetenties. Het is de bedoeling deze modules samen te organiseren zodat de cursist voldoende oefening en tijd krijgt om de competenties te realiseren. De splitsing in twee modules gebeurde vooral om organisatorische redenen.

25.2 Beginsituatie

- Geen voorkennis vereist

25.3 Leerplandoelstellingen en leerinhouden

Leerplandoelstellingen met inbegrip van basiscompetenties (BC), eigen doelen (ED) en <i>uitbreidingsdoelstellingen (steeds cursief)</i> , De cursisten kunnen	BC /ED	Leerinhouden	Methodologische wenken
elementen aanbrengen die het mogelijk maken de missing link te verduidelijken.	BC 003	Het verband tussen de missie en doelen van de organisatie en de armoedeproblematiek De missing links in de doelen en werkwijze van de organisatie	
naar afstemming van de verschillen in betekenisgeving streven.	BC 004	Verschillen in betekenisgeving tussen henzelf en de hulpverlener	
het perspectief van collega's en beleidsmakers onderzoeken.	BC 006	De missie, visie en doelen van de stageorganisatie	
vanzelfsprekendheden, waarden, normen, veronderstellingen,	BC 007	Beleid -en kwaliteitsprincipes in het welzijnswerk op de	

Leerplandoelstellingen met inbegrip van basiscompetenties (BC), eigen doelen (ED) en <i>uitbreidingsdoelstellingen (steeds cursief),</i> De cursisten kunnen	BC /ED	Leerinhouden	Methodologische wenken
vooroordelen,...bevragen.		stageplaats	
op de mogelijke invoering van nieuwe uitsluitingmechanismen adequaat reageren.	BC 010	Voorbeeld van uitsluiting. Een adequate reactie op een voorbeeld van uitsluiting op de stageplaats.	
de organisatie voor drempels in de eigen werking alert maken.	BC 012	Drempels voor cliënten van de stageplaats ten aanzien van de tandempartner	
ten overstaan van de kansarme cliënt de eigen grenzen binnen de organisatie duidelijk maken.	BC 022	Zijn eigen grenzen ten aanzien van de cliënt	
zijn planning bewaken.	BC 046	Stagetaken planmatig uitwerken.	
afspraken nakomen.	BC 047	Stageafspraken	
mondeling en schriftelijk in het Nederlands communiceren. van een overleg eigen notities maken. over de eigen acties schriftelijk rapporteren.	BC 048 BC 049 BC 051	Stage-ervaringen met de tandempartner Eigen notities van een overleg in verband met een groepsopdracht Stagereflecties schriftelijk weergeven Observaties schriftelijk weergeven	
aan goede professionele relaties werken.	BC 054	Functioneel met een tandempartner samenwerken	
constructief met ontvangen feedback omgaan.	BC 058	Feedback in de stage	
de grenzen van zijn functie binnen de organisatie duidelijk maken.	BC 060	Eigen territorium en dat van de tandempartner	
met kansarmen voeling en contact houden.	BC 061	Contact met kansarmen De inzet, de eigen kennis, krachten, capaciteiten en eigenheid van de kansarme cliënt Met een oprechte en open houding met de kansarme cliënt een gesprek voeren	
de eigen positie en opdracht bewaken.	BC 062	Het takenpakket voor de ervaringsdeskundige op de stageplaats	
de verbinding tussen zijn geschiedenis en zijn functioneren in zijn werksituatie uitdiepen.	BC 064	Het effect van de stage-ervaringen op het persoonlijk functioneren	

25.4 Sleutelvaardigheden

Volgende sleutelvaardigheden komen aan bod binnen deze module:

Sleutelvaardigheid	Specificatie	Code
Assertiviteit	In staat zijn eigen meningen en gevoelens te verwoorden en ervoor op te komen.	SV03
Contactvaardigheid	In staat zijn om contact te leggen en eventueel te onderhouden, ook in moeilijke situaties (onder meer met mensen met verschillende opvattingen en achtergrond).	SV06
Empathie	In staat zijn zich in te leven in iemands situatie, er begrip voor op te brengen en er tactvol mee om te gaan.	SV11
Kritische ingesteldheid	In staat zijn zichzelf en zijn omgeving in vraag te stellen, de waarde van een bewering of een feit, de haalbaarheid van een vooropgesteld doel te verifiëren, alvorens een stelling in te nemen.	SV15
Leerbekwaamheid	In staat zijn om, via geëigende leerprocessen, zijn competenties te verbreden en te verdiepen.	SV18
Leergierigheid	In staat zijn om actief te zoeken naar situaties om zijn competenties te verbreden en te verdiepen.	SV19
Zelfvertrouwen	In staat zijn om een taak aan te pakken vanuit geloof in eigen kennen en kunnen.	SV33
Zin voor initiatief	In staat zijn om problemen en taken aan te pakken zonder dat het gevraagd wordt of de omstandigheden ertoe dwingen.	SV34

26 Module Beroepspraktijk ervaringsdeskundige 4: M BN 046, 80Lt

Administratieve code: 9714

26.1 Algemene doelstelling van de module

In alle beroepspraktijkmodules wordt er aandacht besteed aan de 4 niveaus van het functioneren van een ervaringsdeskundige:

- de eigen groei tot beroepskracht
- de relatie-ontwikkeling met de doelgroep of de kansarme cliënt
- samenwerkingsrelaties met andere beroepsgroepen
- de signaalfunctie naar de organisatie of naar verschillende beleidsechelons

Vanaf de tweede module gaan de cursisten effectief op stage, en worden zij op deze 4 niveaus geëvalueerd op basis van de concrete taken en opdrachten die ze daar uitvoeren.

Naargelang hun persoonlijke groei tot ervaringsdeskundige, en naargelang de accenten die in de modules "Methodische training" worden gelegd, kunnen er per semester verschillende evaluatiecriteria de klemtoon krijgen.

In de vierde en vijfde module ligt de klemtoon op de verdere uitbouw van de samenwerking met team en tandempartner.

26.2 Beginsituatie

Geen voorkennis vereist.

26.3 Leerplandoelstellingen en leerinhouden

Leerplandoelstellingen met inbegrip van basiscompetenties (BC), eigen doelen (ED) en <i>uitbreidingsdoelstellingen (steeds cursief)</i> , De cursisten kunnen	BC /ED	Leerinhouden	Methodologische wenken
het perspectief van kansarmen uitleggen aan mensen die geen doorleefde kennis hebben van kansarmoede. onduidelijkheden en storingen in de communicatie tussen de beleidsmakers, hulp- en dienstverleners enerzijds en mensen in kansarmoede anderzijds aan de orde stellen.	BC 001 BC 002	Communicatiestoornissen	
naar afstemming van de verschillen in betekenisgeving streven.	BC 004	Verskillende perspectieven in de hulpverlening	
het perspectief van collega's en beleidsmakers onderzoeken. vanzelfsprekendheden, waarden, normen, veronderstellingen, vooroordelen, bevragen.	BC 006 BC 007	Vanzelfsprekendheden, waarden, normen, veronderstellingen, vooroordelen van beleidsmakers en collega's	

Leerplandoelstellingen met inbegrip van basiscompetenties (BC), eigen doelen (ED) en <i>uitbreidingsdoelstellingen (steeds cursief)</i> , De cursisten kunnen	BC /ED	Leerinhouden	Methodologische wenken
voor de rechten van personen die in kansarmoede leven aandacht vragen. op de mogelijke invoering van nieuwe uitsluitingmechanismen adequaat reageren.	BC 009 BC 010	Uitsluitingmechanismen in de stageorganisatie	
de organisatie voor drempels in de eigen werking alert maken.	BC 012	Drempels ten aanzien van collega's	
ten overstaan van de kansarme cliënt de eigen grenzen binnen de organisatie duidelijk maken.	BC 022	Grenzen ten aanzien van tandepartner en team Beroepshoudingen van collega's en van zichzelf	
elementen die het perspectief van de kansarme cliënt verruimen, aanbrengen.	BC 032	Perspectief van collega's Als dit past in de context met de kansarme cliënt eigen ervaringen delen Via vraagstelling de cliënt over zichzelf en zijn situatie laten nadenken	
in overlegsituaties het woord nemen. ten aanzien van collega's zijn mening overtuigend naar voor brengen.	BC 052 ED	Overlegsituaties op stage	
communicatiemiddelen op de situatie afstemmen.	BC 053	Een telefoongesprek Communicatiemiddelen in de stageorganisatie Communicatielijnen in de organisatie	
aan goede professionele relaties werken.	BC 054	Samenwerking	
van de deskundigheid van anderen gebruik maken. collega's op hun competenties aanspreken.	BC 055 ED	Competenties van collega's	
functionele informatie uitwisselen.	BC 056	Beroepsgeheim Functionele informatie over stagetaken	
constructief feedback op de organisatie geven. constructief met ontvangen feedback omgaan.	BC 057 BC 058	Feedback over de werking van de stageplaats	
bij overleg ruimte voor de ander laten.	BC 059	Territorium Respect voor de inbreng van de ander	
met kansarmen voeling en contact houden.	BC 061	De gevoelswereld van de kansarme cliënt	

Leerplandoelstellingen met inbegrip van basiscompetenties (BC), eigen doelen (ED) en <i>uitbreidingsdoelstellingen (steeds cursief)</i> , De cursisten kunnen	BC /ED	Leerinhouden	Methodologische wenken
meevoelen met de kansarme cliënt. met kansarmen voeling en contact houden op de stageplaats.	ED ED	De inzet, de eigen kennis, krachten, capaciteiten en eigenheid van de kansarme cliënt De competentie van de kansarme cliënt om zelf stappen te zetten	
de eigen positie en opdracht bewaken.	BC 062	Eigen leerdoelen Het eigen takenpakket op stage en de eigen opdracht werkhypothesen	
de verbinding tussen zijn geschiedenis en zijn functioneren in zijn werksituatie uitdiepen. stukken van eigen geschiedenis in de stage gepast inbrengen. confronterende stage-ervaringen vanuit het eigen levensverhaal duiden.	BC 064 ED ED		

26.4 Sleutelvaardigheden

Volgende sleutelvaardigheden komen aan bod binnen deze module:

Sleutelvaardigheid	Specificatie	Code
Assertiviteit	In staat zijn eigen meningen en gevoelens te verwoorden en ervoor op te komen.	SV03
Contactvaardigheid	In staat zijn om contact te leggen en eventueel te onderhouden, ook in moeilijke situaties (onder meer met mensen met verschillende opvattingen en achtergrond).	SV06
Empathie	In staat zijn zich in te leven in iemands situatie, er begrip voor op te brengen en er tactvol mee om te gaan.	SV11
Kritische ingesteldheid	In staat zijn zichzelf en zijn omgeving in vraag te stellen, de waarde van een bewering of een feit, de haalbaarheid van een vooropgesteld doel te verifiëren, alvorens een stelling in te nemen.	SV15
Leerbekwaamheid	In staat zijn om, via geëigende leerprocessen, zijn competenties te verbreden en te verdiepen.	SV18
Leergierigheid	In staat zijn om actief te zoeken naar situaties om zijn competenties te verbreden en te verdiepen.	SV19
Zelfvertrouwen	In staat zijn om een taak aan te pakken vanuit geloof in eigen kennen en kunnen.	SV33
Zin voor initiatief	In staat zijn om problemen en taken aan te pakken zonder dat het gevraagd wordt of de omstandigheden ertoe dwingen.	SV34

27 Module Beroepspraktijk ervaringsdeskundige 5: M BN 047, 80Lt

Administratieve code: 9715

27.1 Algemene doelstelling van de module

In alle beroepspraktijkmodules wordt er aandacht besteed aan de 4 niveaus van het functioneren van een ervaringsdeskundige:

- de eigen groei tot beroepskracht
- de relatie-ontwikkeling met de doelgroep of de kansarme cliënt
- samenwerkingsrelaties met andere beroepsgroepen
- de signaalfunctie naar de organisatie of naar verschillende beleidsechelons

Vanaf de tweede module gaan de cursisten effectief op stage, en worden zij op deze 4 niveaus geëvalueerd op basis van de concrete taken en opdrachten die ze daar uitvoeren.

Naargelang hun persoonlijke groei tot ervaringsdeskundige, en naargelang de accenten die in de modules "Methodische training" worden gelegd, kunnen er per semester verschillende evaluatiecriteria de klemtoon krijgen.

In de vierde en vijfde module ligt de klemtoon op de verdere uitbouw van de samenwerking met team en tandempartner.

27.2 Beginsituatie

Geen voorkennis vereist.

27.3 Leerplandoelstellingen en leerinhouden

Leerplandoelstellingen met inbegrip van basiscompetenties (BC), eigen doelen (ED) en <i>uitbreidingsdoelstellingen (steeds cursief)</i> , De cursisten kunnen	BC /ED	Leerinhouden	Methodologische wenken
het perspectief van kansarmen uitleggen aan mensen die geen doorleefde kennis hebben van kansarmoede. onduidelijkheden en storingen in de communicatie tussen de beleidsmakers, hulp- en dienstverleners enerzijds en mensen in kansarmoede anderzijds aan de orde stellen.	BC 001 BC 002	communicatiestoornissen	
naar afstemming van de verschillen in betekenisgeving streven.	BC 004	verschillende perspectieven in de hulpverlening	
het perspectief van collega's en beleidsmakers onderzoeken. vanzelfsprekendheden, waarden, normen, veronderstellingen, vooroordelen, bevragen.	BC 006 BC 007	vanzelfsprekendheden, waarden, normen, veronderstellingen, vooroordelen van beleidsmakers en collega's	

Leerplandoelstellingen met inbegrip van basiscompetenties (BC), eigen doelen (ED) en <i>uitbreidingsdoelstellingen (steeds cursief)</i> , De cursisten kunnen	BC /ED	Leerinhouden	Methodologische wenken
voor de rechten van personen die in kansarmoede leven aandacht vragen. op de mogelijke invoering van nieuwe uitsluitingmechanismen adequaaf reageren.	BC 009 BC 010	Uitsluitingmechanismen in de stageorganisatie	
de organisatie voor drempels in de eigen werking alert maken.	BC 012	Drempels ten aanzien van collega's	
ten overstaan van de kansarme cliënt de eigen grenzen binnen de organisatie duidelijk maken.	BC 022	Grenzen ten aanzien van tandepartner en team Beroepshoudingen van collega's en van zichzelf	
elementen die het perspectief van de kansarme cliënt verruimen, aanbrengen.	BC 032	Perspectief van collega's Als dit past in de context met de kansarme cliënt eigen ervaringen delen Via vraagstelling de cliënt over zichzelf en zijn situatie laten nadenken	
in overlegsituaties het woord nemen. ten aanzien van collega's zijn mening overtuigend naar voor brengen.	BC 052 ED	Overlegsituaties op stage	
communicatiemiddelen op de situatie afstemmen.	BC 053	Een telefoongesprek Communicatiemiddelen in de stageorganisatie Communicatielijnen in de organisatie	
aan goede professionele relaties werken.	BC 054	Samenwerking	
van de deskundigheid van anderen gebruik maken. collega's op hun competenties aanspreken.	BC 055 ED	Competenties van collega's	
functionele informatie uitwisselen.	BC 056	Beroepsgeheim Functionele informatie over stagetaken	
constructief feedback op de organisatie geven. constructief met ontvangen feedback omgaan.	BC 057 BC 058	Feedback over de werking van de stageplaats	
bij overleg ruimte voor de ander laten.	BC 059	Territorium Respect voor de inbreng van de ander	
met kansarmen voeling en contact houden.	BC 061	De gevoelswereld van de kansarme cliënt	

Leerplandoelstellingen met inbegrip van basiscompetenties (BC), eigen doelen (ED) en <i>uitbreidingsdoelstellingen (steeds cursief)</i> , De cursisten kunnen	BC /ED	Leerinhouden	Methodologische wenken
meevoelen met de kansarme cliënt. met kansarmen voeling en contact houden op de stageplaats.	ED ED	De inzet, de eigen kennis, krachten, capaciteiten en eigenheid van de kansarme cliënt De competentie van de kansarme cliënt om zelf stappen te zetten	
de eigen positie en opdracht bewaken.	BC 062	Eigen leerdoelen Het eigen takenpakket op stage en de eigen opdracht werkhypothesen	
de verbinding tussen zijn geschiedenis en zijn functioneren in zijn werksituatie uitdiepen. stukken van eigen geschiedenis in de stage gepast inbrengen. confronterende stage-ervaringen vanuit het eigen levensverhaal duiden.	BC 064 ED ED		

27.4 Sleutelvaardigheden

Volgende sleutelvaardigheden komen aan bod binnen deze module:

Sleutelvaardigheid	Specificatie	Code
Assertiviteit	In staat zijn eigen meningen en gevoelens te verwoorden en ervoor op te komen.	SV03
Contactvaardigheid	In staat zijn om contact te leggen en eventueel te onderhouden, ook in moeilijke situaties (onder meer met mensen met verschillende opvattingen en achtergrond).	SV06
Empathie	In staat zijn zich in te leven in iemands situatie, er begrip voor op te brengen en er tactvol mee om te gaan.	SV11
Kritische ingesteldheid	In staat zijn zichzelf en zijn omgeving in vraag te stellen, de waarde van een bewering of een feit, de haalbaarheid van een vooropgesteld doel te verifiëren, alvorens een stelling in te nemen.	SV15
Leerbekwaamheid	In staat zijn om, via geëigende leerprocessen, zijn competenties te verbreden en te verdiepen.	SV18
Leergierigheid	In staat zijn om actief te zoeken naar situaties om zijn competenties te verbreden en te verdiepen.	SV19
Zelfvertrouwen	In staat zijn om een taak aan te pakken vanuit geloof in eigen kennen en kunnen.	SV33
Zin voor initiatief	In staat zijn om problemen en taken aan te pakken zonder dat het gevraagd wordt of de omstandigheden ertoe dwingen.	SV34

28 Module Beroepspraktijk ervaringsdeskundige 6: M BN 048, 80Lt

Administratieve code: 9716

28.1 Algemene doelstelling van de module

In alle beroepspraktijkmodules wordt er aandacht besteed aan de 4 niveaus van het functioneren van een ervaringsdeskundige:

- de eigen groei tot beroepskracht
- de relatie-ontwikkeling met de doelgroep of de kansarme cliënt
- samenwerkingsrelaties met andere beroepsgroepen
- de signaalfunctie naar de organisatie of naar verschillende beleidsechelons

Vanaf de tweede module gaan de cursisten effectief op stage, en worden zij op deze 4 niveaus geëvalueerd op basis van de concrete taken en opdrachten die ze daar uitvoeren.

Naargelang hun persoonlijke groei tot ervaringsdeskundige, en naargelang de accenten die in de modules "Methodische training" worden gelegd, kunnen er per semester verschillende evaluatiecriteria de klemtoon krijgen.

In de zesde en zevende module ligt de klemtoon op de relatie-ontwikkeling met de cliënt of doelgroep.

28.2 Beginsituatie

Geen voorkennis vereist.

28.3 Leerplandoelstellingen en leerinhouden

Leerplandoelstellingen met inbegrip van basiscompetenties (BC), eigen doelen (ED) en <i>uitbreidingsdoelstellingen (steeds cursief)</i> , De cursisten kunnen	BC /ED	Leerinhouden	Methodologische wenken
naar afstemming van de verschillen in betekenisgeving streven.	BC 004	interpretaties	
het perspectief van collega's en beleidsmakers onderzoeken.	BC 006	Het perspectief van de cliënt met collega's	
vanzelfsprekendheden, waarden, normen, veronderstellingen, vooroordelen,...bevragen.	BC 007	waarden en normen van de cliënt	
aan de eigenheid van de kansarme cliënt ruimte geven. de kansarme cliënt rustig zijn verhaal laten doen. met een oprechte en open houding naar de kansarme cliënt luisteren.	BC 014 BC 015 BC 016	actieve luisterende houding	
aan de gevoelswereld van de kansarme cliënt ruimte geven.	BC 017	de gevoelens van cliënten	

Leerplandoelstellingen met inbegrip van basiscompetenties (BC), eigen doelen (ED) en <i>uitbreidingsdoelstellingen (steeds cursief),</i> De cursisten kunnen	BC /ED	Leerinhouden	Methodologische wenken
de gevoelswereld van de kansarme cliënt erkennen.	BC 018	Een meerzijdig partijdige houding de verschillende niveaus van een boodschap De cliënt tijd en ruimte geven.	
als dit past in de context met de kansarme cliënt eigen ervaringen delen. zich ten overstaan van de kansarme cliënt kwetsbaar opstellen.	BC 019 BC 020	eigen ervaringen in het hulpverleningsproces	
over de relatie tussen de geschiedenis van de kansarme cliënt en de context enerzijds en zijn huidige situatie en zelfbeleving anderzijds een dialoog met de kansarme cliënt op gang brengen. opdat de kansarme cliënt meer zicht krijgt op de essentie van zijn hulpvraag, gepaste vragen stellen.	BC 024 BC 025	Een aantal systemische en contextuele inzichten	
in overleg met de kansarme cliënt haalbare stappen voor verbetering van zijn situatie zoeken. de inzet, de eigen kennis, krachten, capaciteiten en eigenheid van de kansarme cliënt benoemen. de inzet, de eigen kennis, krachten, capaciteiten en eigenheid van de kansarme cliënt erkennen. de kansarme cliënt zijn competentie om zelf stappen te zetten ondersteunen.	BC 026 BC 027 BC 028 BC 029	eigen leiderschap bij cliënten overlevingsstrategieën bij cliënten inzet, capaciteiten en krachten van de cliënt	
met de kansarme cliënt het groeiproces evalueren. elementen die het perspectief van de kansarme cliënt verruimen, aanbrengen	BC 030 BC 032	Cliënten in het reflecteren over hun positie als hulpvrager ondersteunen Andere perspectieven dan die van de kansarme cliënt in het gesprek binnenbrengen	
zich tegenover de kansarme cliënt spiegelend opstellen. zich tegenover de cliënt confronterend opstellen. de verantwoordelijkheid voor het groeiproces bij de kansarme cliënt laten. de verantwoordelijkheid voor het groeiproces van de	BC 034 BC 035 BC 037 BC 038	De beperkingen in het groeiproces van de kansarme cliënt De verantwoordelijkheid bij de kansarme cliënt	

Leerplandoelstellingen met inbegrip van basiscompetenties (BC), eigen doelen (ED) en <i>uitbreidingsdoelstellingen (steeds cursief)</i> , De cursisten kunnen	BC /ED	Leerinhouden	Methodologische wenken
kansarme cliënt accepteren.			
de kansarme cliënt doorverwijzen. via de kansarme cliënt de doorverwijzing opvolgen. aan goede professionele relaties werken. constructief met ontvangen feedback omgaan.	BC 042 BC 043 BC 054 BC 058	feedback van de cliënt	
met kansarmen voeling en contact houden. de eigen positie en opdracht bewaken.	BC 061 BC 062	Het perspectief van de cliënt in de organisatie	
de verbinding tussen zijn geschiedenis en zijn functioneren in zijn werksituatie uitdiepen.	BC 064	Verschillen in gelijkenissen tussen eigen geschiedenis en belevens van de cliënt, professioneel hanteren	
op kansen om zijn beroepsbekwaamheid te verhogen ingaan.	BC 065		

28.4 Sleutelvaardigheden

Volgende sleutelvaardigheden komen aan bod binnen deze module:

Sleutelvaardigheid	Specificatie	Code
Assertiviteit	In staat zijn eigen meningen en gevoelens te verwoorden en ervoor op te komen.	SV03
Contactvaardigheid	In staat zijn om contact te leggen en eventueel te onderhouden, ook in moeilijke situaties (onder meer met mensen met verschillende opvattingen en achtergrond).	SV06
Empathie	In staat zijn zich in te leven in iemands situatie, er begrip voor op te brengen en er tactvol mee om te gaan.	SV11
Kritische ingesteldheid	In staat zijn zichzelf en zijn omgeving in vraag te stellen, de waarde van een bewering of een feit, de haalbaarheid van een vooropgesteld doel te verifiëren, alvorens een stelling in te nemen.	SV15
Leerbekwaamheid	In staat zijn om, via geëigende leerprocessen, zijn competenties te verbreden en te verdiepen.	SV18
Leergierigheid	In staat zijn om actief te zoeken naar situaties om zijn competenties te verbreden en te verdiepen.	SV19
Zelfvertrouwen	In staat zijn om een taak aan te pakken vanuit geloof in eigen kennen en kunnen.	SV33
Zin voor initiatief	In staat zijn om problemen en taken aan te pakken zonder dat het gevraagd wordt of de omstandigheden ertoe dwingen.	SV34

29 Module Beroepspraktijk ervaringsdeskundige 7: M BN 049, 80Lt

Administratieve code: 9717

29.1 Algemene doelstelling van de module

In alle beroepspraktijkmodules wordt er aandacht besteed aan de 4 niveaus van het functioneren van een ervaringsdeskundige:

- de eigen groei tot beroepskracht
- de relatie-ontwikkeling met de doelgroep of de kansarme cliënt
- samenwerkingsrelaties met andere beroepsgroepen
- de signaalfunctie naar de organisatie of naar verschillende beleidsechelons

Vanaf de tweede module gaan de cursisten effectief op stage, en worden zij op deze 4 niveaus geëvalueerd op basis van de concrete taken en opdrachten die ze daar uitvoeren.

Naargelang hun persoonlijke groei tot ervaringsdeskundige, en naargelang de accenten die in de modules "Methodische training" worden gelegd, kunnen er per semester verschillende evaluatiecriteria de klemtoon krijgen.

In de zesde en zevende module ligt de klemtoon op de relatie-ontwikkeling met de cliënt of doelgroep.

29.2 Beginsituatie

Geen voorkennis vereist.

29.3 Leerplandoelstellingen en leerinhouden

Leerplandoelstellingen met inbegrip van basiscompetenties (BC), eigen doelen (ED) en <i>uitbreidingsdoelstellingen (steeds cursief)</i> , De cursisten kunnen	BC /ED	Leerinhouden	Methodologische wenken
naar afstemming van de verschillen in betekenisgeving streven.	BC 004	Interpretaties	
het perspectief van collega's en beleidsmakers onderzoeken.	BC 006	Het perspectief van de cliënt met collega's	
vanzelfsprekendheden, waarden, normen, veronderstellingen, vooroordelen,...bevragen.	BC 007	Waarden en normen van de cliënt	
aan de eigenheid van de kansarme cliënt ruimte geven. de kansarme cliënt rustig zijn verhaal laten doen. met een oprechte en open houding naar de kansarme cliënt luisteren.	BC 014 BC 015 BC 016	Actieve luisterende houding	
aan de gevoelswereld van de kansarme cliënt ruimte geven.	BC 017	De gevoelens van cliënten	

Leerplandoelstellingen met inbegrip van basiscompetenties (BC), eigen doelen (ED) en <i>uitbreidingsdoelstellingen (steeds cursief),</i> De cursisten kunnen	BC /ED	Leerinhouden	Methodologische wenken
de gevoelswereld van de kansarme cliënt erkennen.	BC 018	Een meerzijdig partijdige houding De verschillende niveaus van een boodschap De cliënt tijd en ruimte geven.	
als dit past in de context met de kansarme cliënt eigen ervaringen delen. zich ten overstaan van de kansarme cliënt kwetsbaar opstellen.	BC 019 BC 020	Eigen ervaringen in het hulpverleningsproces	
over de relatie tussen de geschiedenis van de kansarme cliënt en de context enerzijds en zijn huidige situatie en zelfbeleving anderzijds een dialoog met de kansarme cliënt op gang brengen opdat de kansarme cliënt meer zicht krijgt op de essentie van zijn hulpvraag, gepaste vragen stellen	BC 024 BC 025	Een aantal systemische en contextuele inzichten	
in overleg met de kansarme cliënt haalbare stappen voor verbetering van zijn situatie zoeken. de inzet, de eigen kennis, krachten, capaciteiten en eigenheid van de kansarme cliënt benoemen. de inzet, de eigen kennis, krachten, capaciteiten en eigenheid van de kansarme cliënt erkennen. de kansarme cliënt zijn competentie om zelf stappen te zetten ondersteunen.	BC 026 BC 027 BC 028 BC 029	Eigen leiderschap bij cliënten Overlevingsstrategieën bij cliënten Inzet, capaciteiten en krachten van de cliënt	
met de kansarme cliënt het groeiproces evalueren. elementen die het perspectief van de kansarme cliënt verruimen, aanbrengen.	BC 030 BC 032	Cliënten in het reflecteren over hun positie als hulpvrager ondersteunen Andere perspectieven dan die van de kansarme cliënt in het gesprek binnenbrengen	
zich tegenover de kansarme cliënt spiegelend opstellen. zich tegenover de cliënt confronterend opstellen. de verantwoordelijkheid voor het groeiproces bij de kansarme cliënt laten. de verantwoordelijkheid voor het groeiproces van de	BC 034 BC 035 BC 037 BC 038	De beperkingen in het groeiproces van de kansarme cliënt De verantwoordelijkheid bij de kansarme cliënt	

Leerplandoelstellingen met inbegrip van basiscompetenties (BC), eigen doelen (ED) en <i>uitbreidingsdoelstellingen (steeds cursief)</i> , De cursisten kunnen	BC /ED	Leerinhouden	Methodologische wenken
kansarme cliënt accepteren.			
de kansarme cliënt doorverwijzen. via de kansarme cliënt de doorverwijzing opvolgen. aan goede professionele relaties werken. constructief met ontvangen feedback omgaan.	BC 042 BC 043 BC 054 BC 058	Feedback van de cliënt	
met kansarmen voeling en contact houden. de eigen positie en opdracht bewaken.	BC 061 BC 062	Het perspectief van de cliënt in de organisatie	
de verbinding tussen zijn geschiedenis en zijn functioneren in zijn werksituatie uitdiepen.	BC 064	Verschillen in gelijkenissen tussen eigen geschiedenis en belevens van de cliënt, professioneel hanteren	
op kansen om zijn beroepsbekwaamheid te verhogen ingaan.	BC 065		

29.4 Sleutelvaardigheden

Volgende sleutelvaardigheden komen aan bod binnen deze module:

Sleutelvaardigheid	Specificatie	Code
Assertiviteit	In staat zijn eigen meningen en gevoelens te verwoorden en ervoor op te komen.	SV03
Contactvaardigheid	In staat zijn om contact te leggen en eventueel te onderhouden, ook in moeilijke situaties (onder meer met mensen met verschillende opvattingen en achtergrond).	SV06
Empathie	In staat zijn zich in te leven in iemands situatie, er begrip voor op te brengen en er tactvol mee om te gaan.	SV11
Kritische ingesteldheid	In staat zijn zichzelf en zijn omgeving in vraag te stellen, de waarde van een bewering of een feit, de haalbaarheid van een vooropgesteld doel te verifiëren, alvorens een stelling in te nemen.	SV15
Leerbekwaamheid	In staat zijn om, via geëigende leerprocessen, zijn competenties te verbreden en te verdiepen.	SV18
Leergierigheid	In staat zijn om actief te zoeken naar situaties om zijn competenties te verbreden en te verdiepen.	SV19
Zelfvertrouwen	In staat zijn om een taak aan te pakken vanuit geloof in eigen kennen en kunnen.	SV33
Zin voor initiatief	In staat zijn om problemen en taken aan te pakken zonder dat het gevraagd wordt of de omstandigheden ertoe dwingen.	SV34

30 Module Beroepspraktijk Ervaringsdeskundige 8: M BN 050, 80Lt

Administratieve code: 9718

30.1 Algemene doelstelling van de module

In alle beroepspraktijkmodules wordt er aandacht besteed aan de 4 niveaus van het functioneren van een ervaringdeskundige:

- de eigen groei tot beroepskracht
- de relatie-ontwikkeling met de doelgroep of de kansarme cliënt
- samenwerkingsrelaties met andere beroepsgroepen
- de signaalfunctie naar de organisatie of naar verschillende beleidsechelons

Vanaf de tweede module gaan de cursisten effectief op stage, en worden zij op deze 4 niveaus geëvalueerd op basis van de concrete taken en opdrachten die ze daar uitvoeren.

Naargelang hun persoonlijke groei tot ervaringsdeskundige, en naargelang de accenten die in de modules "Methodische training" worden gelegd, kunnen er per semester verschillende evaluatiecriteria de klemtoon krijgen.

In de achtste en negende module ligt de klemtoon op de signaalfunctie en op het beleidsbeïnvloedend werk.

30.2 Beginsituatie

Geen voorkennis vereist.

30.3 Leerplandoelstellingen en leerinhouden

Leerplandoelstellingen met inbegrip van basiscompetenties (BC), eigen doelen (ED) en <i>uitbreidingsdoelstellingen (steeds cursief)</i> , De cursisten kunnen	BC /ED	Leerinhouden	Methodologische wenken
het perspectief van collega's en beleidsmakers onderzoeken.	BC 006	Het perspectief van de cliënt met beleidsmakers in dialoog brengen.	
tussen beleidsmakers, hulp- en/of dienstverleners enerzijds en mensen in kansarmoede anderzijds bemiddelen.	BC 008	Het perspectief van het beleid in dialoog brengen met cliënten	
op de mogelijke invoering van nieuwe uitsluitingmechanismen adequaat reageren. structurele problemen aan bevoegde personen melden.	BC 010 BC 011	Uitsluitingmechanismen in de stageorganisatie bespreken. Effecten van maatregelen die de stageplaats neemt in functie van mensen in armoede evalueren. Voorstellen in verband met emancipatorisch werken in de stageplaats formuleren.	
bij bevoegde personen naar de opvolging van het signaal informeren.	BC 013	Gevoelens in een confronterende of conflictsituatie	

Leerplandoelstellingen met inbegrip van basiscompetenties (BC), eigen doelen (ED) en <i>uitbreidingsdoelstellingen (steeds cursief),</i> De cursisten kunnen	BC /ED	Leerinhouden	Methodologische wenken
zich ten overstaan van de kansarme cliënt kwetsbaar opstellen.	BC 020		
in overleg met de kansarme cliënt haalbare stappen voor verbetering van zijn situatie zoeken. binnen zijn functie verantwoordelijkheden ten aanzien van de organisatie opnemen. aan goede professionele relaties werken. zijn professioneel netwerk uitbouwen.	BC 026 BC 044 BC 054 BC 063	De samenwerkingsverbanden van de stageplaats in kader van beleidsmatig werken De stageorganisatie in samenwerkingsverbanden professioneel vertegenwoordigen.	
constructief met ontvangen feedback omgaan.	BC 058	Feedback van de vertegenwoordigers van de organisatie	
de grenzen van zijn functie binnen de organisatie duidelijk maken. met kansarmen voeling en contact houden. de eigen positie en opdracht bewaken.	BC 060 BC 061 BC 062	Het perspectief van de cliënt in het beleidsbeïnvloedend werk Relatie tussen de geschiedenis van de kansarme cliënt en de context enerzijds en zijn huidige situatie en zelfbeleving anderzijds Inzet, capaciteiten en krachten van de cliënt	
de verbinding tussen zijn geschiedenis en zijn functioneren in zijn werksituatie uitdiepen.	BC 064	De eigen verruimde armoede-ervaring in het beleidsbeïnvloedend werk	
op kansen om zijn beroepsbekwaamheid te verhogen ingaan.	BC 065	Een balans van eigen competenties en leerpunten Vorming en ondersteuning in het toekomstig beroepsleven	

30.4 Sleutelvaardigheden

Volgende sleutelvaardigheden komen aan bod binnen deze module:

Sleutelvaardigheid	Specificatie	Code
Assertiviteit	In staat zijn eigen meningen en gevoelens te verwoorden en ervoor op te komen.	SV03
Contactvaardigheid	In staat zijn om contact te leggen en eventueel te onderhouden, ook in moeilijke situaties (onder meer met mensen met verschillende opvattingen en achtergrond).	SV06
Empathie	In staat zijn zich in te leven in iemands situatie, er begrip voor op te brengen en er tactvol mee om te gaan.	SV11
Kritische ingesteldheid	In staat zijn zichzelf en zijn omgeving in vraag te stellen, de waarde van een bewering of een feit, de haalbaarheid van een vooropgesteld doel te verifiëren, alvorens een stelling in te nemen.	SV15
Leerbekwaamheid	In staat zijn om, via geëigende leerprocessen, zijn competenties te verbreden en te verdiepen.	SV18

Leergierigheid	In staat zijn om actief te zoeken naar situaties om zijn competenties te verbreden en te verdiepen.	SV19
Zelfvertrouwen	In staat zijn om een taak aan te pakken vanuit geloof in eigen kennen en kunnen.	SV33
Zin voor initiatief	In staat zijn om problemen en taken aan te pakken zonder dat het gevraagd wordt of de omstandigheden ertoe dwingen.	SV34

31 Module Beroepspraktijk Ervaringsdeskundige 9: M BN 051, 80Lt

Administratieve code: 9719

31.1 Algemene doelstelling van de module

In alle beroepspraktijkmodules wordt er aandacht besteed aan de 4 niveaus van het functioneren van een ervaringdeskundige:

- de eigen groei tot beroepskracht
- de relatie-ontwikkeling met de doelgroep of de kansarme cliënt
- samenwerkingsrelaties met andere beroepsgroepen
- de signaalfunctie naar de organisatie of naar verschillende beleidsechelons

Vanaf de tweede module gaan de cursisten effectief op stage, en worden zij op deze 4 niveaus geëvalueerd op basis van de concrete taken en opdrachten die ze daar uitvoeren.

Naargelang hun persoonlijke groei tot ervaringsdeskundige, en naargelang de accenten die in de modules "Methodische training" worden gelegd, kunnen er per semester verschillende evaluatiecriteria de klemtoon krijgen.

In de achtste en negende module ligt de klemtoon op de signaalfunctie en op het beleidsbeïnvloedend werk.

31.2 Beginsituatie

Geen voorkennis vereist.

31.3 Leerplandoelstellingen en leerinhouden

Leerplandoelstellingen met inbegrip van basiscompetenties (BC), eigen doelen (ED) en <i>uitbreidingsdoelstellingen (steeds cursief)</i> , De cursisten kunnen	BC /ED	Leerinhouden	Methodologische wenken
het perspectief van collega's en beleidsmakers onderzoeken.	BC 006	Het perspectief van de cliënt met beleidsmakers in dialoog brengen.	
tussen beleidsmakers, hulp- en/of dienstverleners enerzijds en mensen in kansarmoede anderzijds bemiddelen.	BC 008	Het perspectief van het beleid in dialoog brengen met cliënten	
op de mogelijke invoering van nieuwe uitsluitingmechanismen adequaat reageren. structurele problemen aan bevoegde personen melden.	BC 010 BC 011	Uitsluitingmechanismen in de stageorganisatie bespreken. Effecten van maatregelen die de stageplaats neemt in functie van mensen in armoede evalueren. Voorstellen in verband met emancipatorisch werken in de stageplaats formuleren.	
Bij bevoegde personen naar de opvolging van het signaal informeren.	BC 013	Gevoelens in een confronterende of conflictsituatie	

Leerplandoelstellingen met inbegrip van basiscompetenties (BC), eigen doelen (ED) en <i>uitbreidingsdoelstellingen (steeds cursief),</i> De cursisten kunnen	BC /ED	Leerinhouden	Methodologische wenken
zich ten overstaan van de kansarme cliënt kwetsbaar opstellen.	BC 020		
in overleg met de kansarme cliënt haalbare stappen voor verbetering van zijn situatie zoeken. binnen zijn functie verantwoordelijkheden ten aanzien van de organisatie opnemen. aan goede professionele relaties werken. zijn professioneel netwerk uitbouwen.	BC 026 BC 044 BC 054 BC 063	De samenwerkingsverbanden van de stageplaats in kader van beleidsmatig werken De stageorganisatie in samenwerkingsverbanden professioneel vertegenwoordigen	
constructief met ontvangen feedback omgaan.	BC 058	Feedback van de vertegenwoordigers van de organisatie	
de grenzen van zijn functie binnen de organisatie duidelijk maken. met kansarmen voeling en contact houden. de eigen positie en opdracht bewaken.	BC 060 BC 061 BC 062	Het perspectief van de cliënt in het beleidsbeïnvloedend werk Relatie tussen de geschiedenis van de kansarme cliënt en de context enerzijds en zijn huidige situatie en zelfbeleving anderzijds Inzet, capaciteiten en krachten van de cliënt	
de verbinding tussen zijn geschiedenis en zijn functioneren in zijn werksituatie uitdiepen.	BC 064	De eigen verruimde armoede-ervaring in het beleidsbeïnvloedend werk	
op kansen om zijn beroepsbekwaamheid te verhogen ingaan.	BC 065	Een balans van eigen competenties en leerpunten Vorming en ondersteuning in het toekomstig beroepsleven	

31.4 Sleutelvaardigheden

Volgende sleutelvaardigheden komen aan bod binnen deze module:

Sleutelvaardigheid	Specificatie	Code
Assertiviteit	In staat zijn eigen meningen en gevoelens te verwoorden en ervoor op te komen.	SV03
Contactvaardigheid	In staat zijn om contact te leggen en eventueel te onderhouden, ook in moeilijke situaties (onder meer met mensen met verschillende opvattingen en achtergrond).	SV06
Empathie	In staat zijn zich in te leven in iemands situatie, er begrip voor op te brengen en er tactvol mee om te gaan.	SV11
Kritische ingesteldheid	In staat zijn zichzelf en zijn omgeving in vraag te stellen, de waarde van een bewering of een feit, de haalbaarheid van een vooropgesteld doel te verifiëren, alvorens een stelling in te nemen.	SV15
Leerbekwaamheid	In staat zijn om, via geëigende leerprocessen, zijn competenties te verbreden en te verdiepen.	SV18

Leergierigheid	In staat zijn om actief te zoeken naar situaties om zijn competenties te verbreden en te verdiepen.	SV19
Zelfvertrouwen	In staat zijn om een taak aan te pakken vanuit geloof in eigen kennen en kunnen.	SV33
Zin voor initiatief	In staat zijn om problemen en taken aan te pakken zonder dat het gevraagd wordt of de omstandigheden ertoe dwingen.	SV34

32 Module Projectwerk: M BN 052, Projectwerk 80Lt

Administratieve code: 9720

32.1 Algemene doelstelling van de module

In het projectwerk worden verschillende basiscompetenties geïntegreerd: een evaluatie van de eigen groei tot ervaringsdeskundige, het duiden van de missing link naar de buitenwereld, organisatie- en samenwerkingsvaardigheden, zelfreflectie en zelfevaluatie.

32.2 Beginsituatie

Geen voorkennis vereist.

32.3 Leerplandoelstellingen en leerinhouden

Leerplandoelstellingen met inbegrip van basiscompetenties (BC), eigen doelen (ED) en <i>uitbreidingsdoelstellingen (steeds cursief),</i> De cursisten kunnen	BC /ED	Leerinhouden	Methodologische wenken
elementen aanbrengen die het mogelijk maken de missing link te verduidelijken. rond een afgebakend zelf gekozen thema elementen die het mogelijk maken de missing link te verduidelijken aanbrengen.	BC 003 ED	De missing link in afgebakende thema's	groepswerk
over de relatie tussen de geschiedenis van de kansarme cliënt en de context enerzijds en zijn huidige situatie en zelfbeleving anderzijds een dialoog met de kansarme cliënt op gang brengen. op een creatieve wijze het opleidingsproces en het toekomstperspectief als ervaringsdeskundige in een groep voorstellen.	BC 024 ED	Evaluatie van het opleidingsproces en toekomstperspectief	presentatie voor een groep
in functie van de eigen opdrachten binnen de organisatie een eigen agenda opmaken een stappenplan opstellen. een stappenplan uitvoeren.	BC 045 ED ED	Een stappenplan	groepswerk
over de eigen acties schriftelijk rapporteren. een beknopt verslag over het project maken.	BC 051 ED	Verslaggeving over het project	individueel werkstuk
van de deskundigheid van anderen gebruik maken. binnen het samenwerken in groep de deskundigheid van elk	BC 055 ED	Samenwerkingsvaardigheden	groepswerk

Leerplandoelstellingen met inbegrip van basiscompetenties (BC), eigen doelen (ED) en <i>uitbreidingsdoelstellingen (steeds cursief)</i> , De cursisten kunnen	BC /ED	Leerinhouden	Methodologische wenken
groepslid inzetten. de eigen verantwoordelijkheid in het project opnemen. aan het groepsproject constructief meewerken.	ED ED		
functionele informatie uitwisselen. binnen de projectuitwerking relevante informatie selecteren. binnen de projectuitwerking relevante informatie uitwisselen.	BC 056 ED ED	Selecteren van informatie	groepswerk
constructief met ontvangen feedback omgaan. constructief met ontvangen feedback omgaan.	BC 058 ED	Feedback over het project	klasgesprek

32.4 Sleutelvaardigheden

Volgende sleutelvaardigheden komen aan bod binnen deze module

Sleutelvaardigheid	Specificatie	Code
Contactvaardigheid	In staat zijn om contact te leggen en eventueel te onderhouden, ook in moeilijke situaties (onder meer met mensen met verschillende opvattingen en achtergrond).	SV06
Leerbekwaamheid	In staat zijn om, via geëigende leerprocessen, zijn competenties te verbreden en te verdiepen.	SV18
Leergierigheid	In staat zijn om actief te zoeken naar situaties om zijn competenties te verbreden en te verdiepen.	SV19
Zelfvertrouwen	In staat zijn om een taak aan te pakken vanuit geloof in eigen kennen en kunnen.	SV33

33 Bibliografie

Algemeen

- CVO Brussel – Lineaire opleiding Ervaringsdeskundige in de Armoede en Sociale uitsluiting 1ste jaar (CVO Brussel en De Link vzw)
- CVO Brussel – Lineaire opleiding Ervaringsdeskundige in de Armoede en Sociale uitsluiting 2de jaar (CVO Brussel en De Link vzw)
- CVO Brussel – Lineaire opleiding Ervaringsdeskundige in de Armoede en Sociale uitsluiting 3de jaar (CVO Brussel en De Link vzw)
- CVO Brussel – Lineaire opleiding Ervaringsdeskundige in de Armoede en Sociale uitsluiting 4de jaar (CVO Brussel en De Link vzw)
- DEMYTTENAERE Bart, In vrije val. Armoede in België. Antwerpen, 2003.
- ENTITEIT CURRICULUM, Opleidingsprofiel opleiding voortraject Ervaringsdeskundige in de Armoede en Sociale uitsluiting (AO BE 016), september 2008
- ERVARINGSDESKUNDIGEN in de Armoede en Sociale uitsluiting in de CLB's (VCLB – Vorming, CLB GO!, CLB OVSG, CLB POV en De Link vzw, 2008
- GERRICKENS Peter, Kwaliteitenspel, Koekelare: Creare, 1997
- SERV, Beroepscompetentieprofiel Ervaringsdeskundige in de armoede en sociale uitsluiting, Brussel, SERV, 2006, 36 p., www.serv.be
- SPIESSCHAERT Frans, Danny TRIMBOS, Monique VANGERTRUYDEN, De methodiek ervaringsdeskundige in armoede en sociale uitsluiting. Kennis uit het werkveld. 2008, Antwerpen, Vzw De Link, onuitgegeven
- SPIESSCHAERT, Celine LUYTEN, Luc COUVREUR, Sofie BAECKELAND, Machteld DE BLIECK, Jasmien NEMEGEER, Sandra CARLIER, Opleiding Voortraject Ervaringsdeskundige in armoede en sociale uitsluiting. Informatiemap voor procesbegeleiders van voortrajecten en tussentijdse voortrajecten. Tussentijdse versie 0.1. 8 juni 2009, onuitgegeven
- SPIESSCHAERT, F., Ervaringsdeskundige in armoede en sociale uitsluiting. Een inleiding tot de methodiek, Leuven, Acco, 2005, 171 p.
- THYS Rebecca, Wies DE RAEDEMAECKER, Jan VRANKEN, Bruggen over woelig water. Is het mogelijk om uit de generatie-armoede te geraken? 2004, Leuven, Acco
- VAN REGENMORTELT Tine, BARBARA DEMEYER en KATRIEN VANDENBEMPT, “Ervaringsdeskundigen in de armoede. Meerwaarde en methodiekontwikkeling.”, KUL-HIVA, Leuven, 1999
- VAN REGENMORTELT Tine, BRIE DE VEIRMAN en MIEKE VERCAEREN, “Tewerkstellingsmogelijkheden voor ervaringsdeskundigen in de armoede. Een kwestie van visie en randvoorwaarden.”, KUL-HIVA, Leuven, 2000
- VRANKEN Jan, DIRK GELDOLF e.a., Armoede en sociale uitsluiting. Jaarboeken., Acco, Leuven (onderzoeksgroep OASES)
- VZW DE CIRKEL, Uit het huis, uit het hart? Vzw. De Cirkel, 1996
- VZW DE LINK, “Opleiding en tewerkstelling van ervaringsdeskundigen in armoede en sociale uitsluiting. Krachtlijnen.” November 2008, brochure
- VZW DE LINK, “Ervaringsdeskundige in de Armoede en Sociale uitsluiting – essentie van de methodiek en van de opleiding” (Antwerpen juni 2007)

Specifiek voor de modules “Psychologische processen en vaardigheden”

- “De mens in thema’s – Een thematische behandeling van de menselijke levensloop”
L. Rooijendijk, G.J. Wijers, F. van der Meulen
1986, Uitgeverij H. Nelissen B.V., Baarn
- “Inleiding in de psychologie” – deel 5 ; ontwikkeling
Prof. Dr. P. A. Vroon,
1999 Open Universiteit, Heerlen
- “Kleine ontwikkelingspsychologie”
R. Kohnstamm
1981, Van Loghum Slaterus B. V., Deventer
- “Pedagogische Processen & Vaardigheden” – Opleiding tot ervaringsdeskundige in armoede en sociale uitsluiting – cursus schooljaar 2003- 2004 – E. Van den Berghe
- “Positief Opvoeden”
J. Devolder i.s.m. de West-Vlaamse Pleeggezinnendienst, Roeselare

2005, Uitgeverij Garant

- "Tussen geven en nemen" Over contextuele therapie" Ivan Boszormenyi-Nagy – 1986, Nederlandse vertaling 1994 uitg. : De Toorts
- "Balans in beweging" Else-Marie van den Eerenbeemt en Ammy van Heusden – 1996 uitg. : De toorts
- "Het helen van relaties" Salvador Minuchin – 1993 Uitg. Karnak Amsterdam
- "Het contextuele denken – een methodiekontwikkeling voor het welzijnswerk" – 2002 uitg. Acco
- "Mensen maken mensen" Virginia Satir – 1975 – eerste druk , 9de oplage 1991 uitg. Bohn Stafleu Van Loghum

Specifiek voor de module Communicatie:

- "De pragmatische aspecten van de menselijke communicatie" Paul Watzlawick – Janet H. Beavin – Don D. Jackson - 1974 – Vierde druk , 16de oplage : 1993 uitg. Bohn Stafleu van Loghum
- "Geluk is ook niet alles – een handleiding voor ongelukzoekers" Paul Watzlawick – 1983 – eerste druk, 13de oplage : 1999 uitg. Bohn Stafleu van Loghum
- "wie weet is het ook anders – Over de techniek van therapeutische communicatie" Paul Watzlawick – 1989 uitg. Sociale bibliotheek van Loghum Slaterus
- "Het kan anders – over het onderkennen en oplossen van menselijke problemen" Paul Watzlawick – John H. Weakland – Richard Fisch – 1974 – eerste druk, 13de oplage : 1999 uitg. Bohn Stafleu van Loghum

Specifiek voor de module Omgaan met stress:

- "Stress. Preventie, reductie en ontspanning. Twaalf methoden", Uittesten van enkele eenvoudige stress-reducerende technieken of methoden. Marijke Van Kampen en Mirjam Vervaeke. Acco Leuven 2008

Nuttige links

<http://www.decenniumdoelen.be/>

<http://www.armoede.be/>

<http://www.de-link.net>

<http://www.vlaams-netwerk-armoede.be>

<http://www.armoedebestrijding.be/verenigingen.htm>

MINISTERIE VAN DE VLAAMSE GEMEENSCHAP
DEPARTEMENT ONDERWIJS EN FORMING
Onderwijsinspectie Volwassenenonderwijs

Advies tot goedkeuring van leerplannen

34 Administratieve gegevens

34.1 Benaming van het leerplan / de bundel van leerplannen:

Adviesnummer	2010/152/6//D		
Code indiener	Netoverschrijdend		
Onderwijsniveau	Volwassenenonderwijs		
Studiegebied / Leergebied	Bijzondere educatieve noden		
Opleiding	Ervaringsdeskundige in armoede en sociale uitsluiting TSO 3		
Rangschikking			
Organisatievorm			
Planning	OF	Vervangt en heft	op vanaf
		Gaat van kracht vanaf	

34.2 Datum van ontvangst: 01/02/2010

34.3 Behandelende inspecteurs:

Eindverantwoordelijke: Steverlyncq Carine

Collega's :

34.4 Gegevens m.b.t. de indiener van het leerplan:

Netoverschrijdende indiening

35 Advies

Advies betreffende het leerplan / de bundel met leerplannen met kenmerk 2010/152/6//D: definitieve goedkeuring

35.1 Het leerplan/de bundel met leerplannen

Het leerplan/de bundel met leerplannen wordt definitief goedgekeurd en kan van kracht gaan als definitief goedgekeurd leerplan voor de vermelde doelgroep vanaf 1 september 2010.

35.2 De doelstellingen

Het leerplan bevat ten minste en herkenbaar de doelstellingen die noodzakelijk zijn voor het bereiken van de eindtermen, basiscompetenties en sleutelvaardigheden van het opleidingsprofiel Ervaringsdeskundige in de kansarmoede en sociale uitsluiting BO BN 005.

35.3 Eigen inbreng

Het leerplan geeft aan waar de ruimte voor eigen inbreng zich situeert.

35.4 Opbouw

Het leerplan maakt de systematiek duidelijk volgens welke het is opgebouwd. Het geeft de samenhang aan met voorafgaande of daaropvolgende modules.

35.5 Consistentie

Het leerplan bevat geen doelstellingen die strijdig zijn met de eindtermen, basiscompetenties en sleutelvaardigheden van het opleidingsprofiel Ervaringsdeskundige in de kansarmoede en sociale uitsluiting BO BN 005.

35.6 Materiële uitvoerbaarheid

Het leerplan vermeldt duidelijk welke materiële vereisten minimaal noodzakelijk zijn voor een goede uitvoering.

35.7 Verantwoordelijkheid indiener

De indiener is verantwoordelijk voor de eindredactie van het leerplan: vorm, lay-out en taalcorrectie hebben geen deel uitgemaakt van deze advisering.